

NOVELIZÁCIE ZÁKONOV 2020+

obsah materiálu

Účtovníctvo a všeobecné predpisy

Daň z príjmu

Daň z pridanej hodnoty

PKF Slovensko
www.pkf.sk
Január 2021

ÚČTOVNÍCTVO A VŠEOBECNÉ PREDPISY

Zákon o účtovníctve – novely s účinnosťou v roku 2020 (prehľad zmien)

Novela zákona o účtovníctve č.390/2019 Z.z.

Národná rada SR schválila novelu zákona č.513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, ktorým sa nepriamo novelizoval aj zákon č.431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od 1. októbra 2020** (www.nrsr.sk; tlač 1605). Ďalej uvádzame vybrané témy novely zákona o účtovníctve v nadväznosti na Obchodný zákonník (napr. dodatočná likvidácia, konkurz, výmaz z obchodného registra); v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona o účtovníctve (www.slov-lex.sk).

- 1) Medzi účtovné jednotky podliehajúce zákonu o účtovníctve sa dopĺňajú – obchodná spoločnosť a družstvo odo dňa obnovenia zápisu v obchodnom registri z dôvodu nariadenia dodatočnej likvidácie do dňa ich výmazu z obchodného registra z dôvodu skončenia dodatočnej likvidácie (§ 1/1/a/4).
- 2) Zavádza sa nový titul pre mimoriadnu účtovnú závierku právnickej osoby – táto uzavrie účtovné knihy vždy ku dňu zverejnenia oznamu o nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o zastavení konkurzu pre nedostatok majetku podľa ustanovení § 20 ods. 5 zákona č.7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (§ 16/4/f). Spoločnosť sa tiež zrušuje ukončením konkurzu z dôvodu nedostatku majetku alebo ukončením konkurzu (§ 68/4/c Obchodného zákonníka).
- 3) Zavádza sa nový titul pre mimoriadnu účtovnú závierku právnickej osoby – táto uzavrie účtovné knihy vždy ku dňu jej výmazu z obchodného registra, ak bolo vydané rozhodnutie o jej zrušení a zverejnené oznámenie o predpoklade jej úpadku a nebol podaný návrh na ustanovenie likvidátora spolu so zloženým preddavkom a nebol ani podaný návrh na vyhlásenie konkurzu na jej majetok (§ 16/4/g).
- 4) Ak bola nariadená dodatočná likvidácia podľa novelizovaného § 75k Obchodného zákonníka, potom účtovné obdobie sa začína dňom obnovenia zápisu účtovnej jednotky v obchodnom registri a končí sa dňom výmazu účtovnej jednotky z obchodného registra z dôvodu skončenia dodatočnej likvidácie (§ 16/7). Tieto pravidlá sa použijú pre účtovnú jednotku, ktorej bola nariadená dodatočná likvidácia po 30. septembri 2020 (§ 39t/1).
- 5) Za uloženie dokumentov do registra po výmaze obchodnej spoločnosti alebo družstva z obchodného registra zodpovedá posledný štatutárny orgán zapísaný v obchodnom registri v období pred výmazom, ktorý bol oprávnený vo veci konať (§ 23a/9).
- 6) Pri zrušení účtovnej jednotky bez likvidácie z dôvodu, že si táto nespĺnila povinnosť premeny menovitej hodnoty vkladov a menovitej hodnoty základného imania zo slovenskej meny na euro ani v lehote do 1. decembra 2020 (§ 768s ods. 2 písm. c/ Obchodného zákonníka) – sa účtovné obdobie končí dňom výmazu obchodnej spoločnosti alebo družstva z obchodného registra. Za toto účtovné obdobie podáva účtovnú závierku v lehote do 6 mesiacov posledný štatutárny orgán zapísaný v obchodnom registri pred výmazom, oprávnený vo veci konať (§ 39t/2).

Novela zákona o účtovníctve č.363/2019 Z.z.

Národná rada SR schválila zákon č.363/2019 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov s postupnou účinnosťou aj od **1. januára 2020** (www.nrsr.sk; tlač 1596). Ďalej uvádzame vybrané témy novely (najmä – **zvýšenie hranice pre audit**); v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona (www.slov-lex.sk).

Zmeny s účinnosťou za rok 2020

- 1) Povinný audit sa bude týkať, ak splnia novostanovené veľkostné kritériá, všetkých obchodných spoločností, lebo **sa vypúšťa – ak povinne vytvára základné imanie (§ 19/1/a)**. Inak povedané, audit sa bude týkať tak kapitálových spoločností s povinnosťou vytvárať základné imanie (spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť, jednoduchá spoločnosť na akcie) ako aj personálnych spoločností bez povinnosti vytvárať základné imanie (verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť).
- 2) Až o 100 % sa zvyšujú obe hodnotové veľkostné hranice pre povinný audit (**§ 19/1/a/1,2**). Pre povinný audit sa zvyšuje celková hodnota majetku na 2 000 000 eur (doposiaľ 1 000 000 eur) a čistý obrat na 4 000 000 eur (doposiaľ 2 000 000 eur).
- 3) Upresňujú sa podmienky pre audit podľa 17a zákona (IAS/IFRS), a dopĺňa sa (**§ 19/1/d**) – pričom audítor musí overiť, či účtovná jednotka, ktorá nie je účtovnou jednotkou, nad ktorou sa vykonáva dohľad, má údaje vo výkaze vybraných údajov z účtovnej závierky v súlade s účtovnou závierkou zostavenou podľa Medzinárodných štandardov finančného vykazovania (IAS/IFRS).
- 4) Novelizované pravidlá pre audit v ustanoveniach § 19 zákona sa prvýkrát použijú na overenie účtovnej závierky za účtovné obdobie, ktoré začína najskôr 1. januára 2020. Splnenie veľkostných podmienok pre povinný audit za účtovné obdobie končiace najneskôr k 31. decembru 2019 sa posudzuje podľa doterajších pravidiel (**§ 39s**).

Novela zákona o účtovníctve č.198/2020 Z.z.

Národná rada SR schválila zákon č.198/2020 Z.z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšením podnikateľského prostredia; so základnou účinnosťou dňom vyhlásenia (21.7. 2020) a neskôr. Ide o zákon pracovne nazývaný „Sulíkové kilečko“. Táto rešerš je zameraná len na vybrané témy, najmä ekonomické, v praxi treba používať úplné znenie zákona.

- 1) Zvyšujú sa veľkostné hranice na povinný audit účtovnej závierky, a to celková suma brutto aktív súvahy na 4 000 000 eur (doteraz 2 000 000 eur), čistý obrat na 8 000 000 eur (doteraz 4 000 000 eur) a priemerný prepočítaný počet zamestnancov na 50 (doteraz 30); ide o novelizáciu **§ 19 zákona č.431/2002 Z.z. o účtovníctve**. Veľkostné zmeny budú nabiehať postupne v roku 2021 a v roku 2022 tak, ako to špecifikujú prechodné ustanovenia.

NOVELA POSTUPOV ÚČTOVANIA 2020 - podvojn^é účtovníctvo pre podnikateľov (Opatrenie MF SR č.MF/011805/2020-74)

Ministerstvo financií SR vydalo Opatrenie č.MF/011805/2020-74, ktorým sa novelizuje Opatrenie MF SR č.23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch **ú**čtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v **s**ústave **podvojn**ého **ú**čtovníctva v znení neskorších predpisov – s účinnosťou od 31. decembra 2020, resp. 1. januára 2021 (www.mfsr.sk; FS/29/2020). Ďalej uvádzame vybrané zmeny; v praxi je potrebné používať úplné znenie postupov účtovania.

Zmeny s účinnosťou od 31. decembra 2020

- 1) Použitie splateného príspevku do kapitálového fondu z príspevkov na prerozdelenie medzi akcionárov alebo spoločníkov sa v účtovníctve akcionára alebo spoločníka účtuje na základe rozhodnutia valného zhromaždenia na vecne príslušný účet finančnej investície a na ľarchu účtu 378-*Iné pohľadávky* (účtovný zápis 378/06x). Týka sa to aj akcionára (spoločníka), ktorý nesplatil príspevok, lebo napríklad akcie (podiel) získal kúpou na sekundárnom trhu; suma z prerozdelenia kapitálového fondu, ktorá prevyšuje hodnotu na vecne príslušnom účte finančnej investície, sa účtuje v prospech účtu 668-*Ostatné finančné výnosy* (§ 27b/5,6).
- 2) Upresňuje sa účtovanie goodwillu pri zlúčení, ak zanikajúca účtovná jednotka má podiel v nástupníckej účtovnej jednotke (§ 37/11 druhá veta). Goodwill sa účtuje ako rozdiel medzi reálnou hodnotou podielu pripadajúceho na účtovnú hodnotu majetku a záväzkov v nástupníckej účtovnej jednotke a hodnotou vlastného imania nástupníckej účtovnej jednotky, ktorá pripadá na podiel zanikajúcej účtovnej jednotky v nástupníckej účtovnej jednotke.
- 3) Dopĺňa sa účtovanie dotácie na nájomné podľa § 13c zákona č.71/2013 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR. V účtovníctve nájomcu sa účtuje predpis dotácie na nájomné do výnosov vo vecnej a časovej súvislosti so vzniknutými nákladmi na nájomné - zápis 346/648. Suma v akej sa nájomca zriekol plnenia z dotácie na nájomné v prospech prenajímateľa sa účtuje ako zníženie záväzku voči zániku dotácie - zápis 321/346 (§ 52a/8).

Zmeny s účinnosťou od 1. januára 2021

- 4) Na účte 343-*Daň z pridanej hodnoty* účtuje dodávateľ zníženie DPH, ak po vzniku daňovej povinnosti odberateľ úplne alebo čiastočne nezaplatil a jeho pohľadávka sa stala nevyhľaditeľná; z pohľadu dodávateľa ide v podstate o odpis pohľadávky účtovným zápisom 343,546/311 (§ 52/11).
- 5) Na účte 343-*Daň z pridanej hodnoty* účtuje odberateľ opravu odpočítania DPH pri nevyhľaditeľnej pohľadávke; z pohľadu odberateľa ide v podstate o zrkadlový odpis záväzku účtovným zápisom 321/648,343 (§ 52/11).
- 6) Novela účtovania DPH na účte 343 je z dôvodu nového § 25a zákona č.344/2020 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon o DPH tak, že sa ustanovuje **možnosť opraviť základ dane pri nezaplatenej pohľadávke** potom, ako sa táto pohľadávka stane nevyhľaditeľná. Dodávateľ musí vystaviť opravný doklad, na základe ktorého si dodávateľ zníži DPH na výstupe (§ 25a zákona o DPH), a odberateľ si zrkadlovo zníži odpočítanú DPH na vstupe (§ 53b zákona o DPH).
- 7) Na účte 479-*Ostatné dlhodobé záväzky* sa v účtovníctve koordinačného centra účtuje záväzok za prijaté finančné prostriedky, ktoré tvoria finančnú garanciu podľa § 31a zákona č.79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov (§ 61/12). Koordinačné centrum je nezisková právnická osoba, ktorá zabezpečuje povinnosti zo zákona o odpadoch pre vyhradený prúd odpadov.

Obchodný zákonník – novely s účinnosťou v roku 2020 prehľad zmien

Novela Obchodného zákonníka č.390/2019 Z.z.

Národná rada SR schválila novelu zákona č.513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od 1. októbra 2020**. Ďalej uvádzame vybrané témy novely (www.nrsr.sk; tlač 1605). V praxi je potrebné používať úplné znenie Obchodného zákonníka (www.slov-lex.sk).

- 1) Organizačnou zložkou podniku sa rozumie organizačný útvar podniku podľa príslušného zákona (upúšťa sa od pojmu „odštepny závod“). Organizačnú zložku podniku tuzemskej právnickej osoby možno (nebude to už povinné) na návrh zapísať do obchodného registra (§ 711,2; § 768s/1).
- 2) Oprávnenie zahraničnej právnickej osoby podnikat' na území SR vzniká ku dňu zápisu podniku alebo jeho organizačnej zložky do obchodného registra (§ 21/4/b) a zaniká výmazom z obchodného registra (§ 21/5/b).
- 3) Do obchodného registra sa zapisujú aj právnické osoby založené podľa práva EÚ, a to – európske zoskupenie hospodárskych záujmov, európske družstvo, európska spoločnosť (§ 27/2/b).
- 4) Zániku obchodnej spoločnosti predchádza jej zrušenie s likvidáciou alebo bez likvidácie. Obchodná spoločnosť zaniká ku dňu výmazu z obchodného registra (§ 68/1).
- 5) Spoločnosť sa zrušuje bez likvidácie v takom prípade, ak celé jej obchodné imanie prešlo na jej právneho nástupcu (zlúčenie, rozdelenie, splynutie) alebo po jej zrušení súdom nebol zložený preddavok na úhradu odmeny a výdavkov likvidátora (§ 68/2).
- 6) Spoločnosť sa tiež zrušuje ukončením konkurzu z dôvodu nedostatku majetku alebo ukončením konkurzu, a následne súd bez zbytočného odkladu vymaže spoločnosť z obchodného registra (§ 68/6).
- 7) Sídлом právnickej osoby je jej adresa (obec, PSČ, ulica a súpisné číslo) zapísaná v obchodnom registri, pričom ak ide o prenajaté priestory je potrebný písomný súhlas vlastníka nehnuteľnosti s úradne osvedčeným podpisom (§ 2/3); prípadné nesplnenie tejto podmienky je riadnym dôvodom na zrušenie spoločnosti zo zákona (§ 68b/1/c).
- 8) Riadnym dôvodom na zrušenie spoločnosti alebo družstva zo zákona je aj situácia, ak je spoločnosť v omeškaní viac ako 6 mesiacov s plnením povinnosti uložiť účtovnú závierku do zbierky listín obchodného registra, a to prostredníctvom registra účtovných závierok elektronicky cez webové sídlo finančného riaditeľstva (§ 68b/1/e; § 257/1/g). Obchodná spoločnosť alebo družstvo je povinná uložiť účtovnú závierku do 9 mesiacov odo dňa jej zostavenia tak, ako to ustanovuje § 40 ods. 2 Obchodného zákonníka.
- 9) V časovom medziobdobí od zrušenia spoločnosti do jej vstupu do likvidácie podlieha nakladanie s majetkom spoločnosti takým, ktorý presahuje 10 % hodnoty základného imania – oceneniu znaleckým posudkom s uložením do zbierky listín obchodného registra a schváleniu najvyšším orgánom spoločnosti (§ 68c/1). Podľa dôvodovej správy je zámerom ochrana veriteľov a zamedzenie tzv. tunelovania vlastnej firmy.

- 10) Spoločnosť vstupuje do likvidácie zápisom jej prvého likvidátora do obchodného registra (§ 70). Likvidátor zostaví mimoriadnu účtovnú závierku podľa stavu ku dňu predchádzajúcemu dňu vstupu spoločnosti do likvidácie (§ 75f).
- 11) Ak bola spoločnosť zrušená rozhodnutím jej spoločníkov, títo súčasne ustanovia likvidátora, najneskôr však v lehote do 60 dní. Ak spoločníci v zákonnej lehote neustanovia likvidátora, ustanoví ho súd, avšak až po zložení preddavku na likvidáciu (§ 71/1,2).
- 12) Likvidátorom môže byť špecializovaná osoba - správca konkurznej podstaty alebo iná osoba, ak s ustanovením za likvidátora súhlasí (§ 72/1). Súd ustanovuje likvidátora náhodným výberom zo zoznamu profesionálnych správcov, a to aj bez ich súhlasu.
- 13) Ten, kto likvidátora do funkcie ustanovil, môže ho aj odvolať (§ 73/1). Likvidátor ustanovený spoločníkmi sa môže vzdať funkcie, lebo ide o výkon funkcie na dobrovoľnej báze (§ 73/3).
- 14) Ak likvidátora ustanovia spoločníci, pred jeho zápisom do obchodného registra je spoločnosť povinná zložiť do úschovy u notára preddavok na likvidáciu (§ 75/1), pričom výšku tohto preddavku ustanoví všeobecne záväzný právny predpis vydaný Ministerstvom spravodlivosti SR (§ 75/4; § 771a).
- 15) Na likvidátora prechádza pôsobnosť štatutárneho orgánu, pričom robí v mene spoločnosti len úkony smerujúce k likvidácii spoločnosti, zjednodušene povedené - speňažuje majetok a uhrádza záväzky (§ 75b).
- 16) Ku dňu skončenia likvidácie, najskôr však v lehote 6 mesiacov po oznámení o vstupe spoločnosti do likvidácie, likvidátor zostaví – účtovnú závierku, konečnú správu o priebehu likvidácie a návrh na rozdelenie likvidačného zostatku (§ 75j/1).
- 17) Vyššie uvedená lehota 6 mesiacov sa predlžuje o ďalších 6 mesiacov, ak likvidátor zistí, že obchodná spoločnosť má ku dňu zostavenia účtovnej závierky a konečnej správy o priebehu likvidácie – daňový nedoplatok, alebo ak sa u nej vykonáva daňová kontrola (§ 75j/2). Už sa nepožaduje súhlas daňového úradu na výmaz spoločnosti z obchodného registra, lebo je zrušený doterajší § 68 ods. 11 Obchodného zákonníka, a rovnako sa ruší podobné pravidlo v § 54 ods. 3 Daňového poriadku.
- 18) Ak bola spoločnosť vymazaná z obchodného registra bez právneho nástupcu a ak sa potom zistí majetok spoločnosti, ktorý mal byť predmetom likvidácie alebo konkurzu, súd na návrh osoby, ktorá osvedčí právny záujem - nariadi dotatočnú likvidáciu (§ 75k/1).
- 19) Spoločník nemôže previesť (predať) svoj obchodný podiel na iného spoločníka alebo inú osobu aj vtedy, ak je ako povinný vedený v registri vydaných poverení na vykonanie exekúcie (§ 115/3); obdobné pravidlo platí aj pre nadobúdateľa, teda kupujúceho obchodný podiel (§ 115/12).
- 20) Konateľom spoločnosti môže byť len fyzická osoba, ktorá nie je v čase vykonania zápisu do obchodného registra ako povinný vedená v registri poverení na vykonanie exekúcie (§ 133/2).
- 21) Zámerom novely je aj vyčistiť a zreálniť obchodný register, preto podľa prechodných ustanovení registrový súd zo zákona vymaže z obchodného registra

napríklad (1) fyzické osoby, (2) spoločnosti vykazujúce v základnom imaní slovenské koruny (§ 768s).

Novela Obchodného zákonníka č.198/2020 Z.z.

Národná rada SR schválila zákon č.198/2020 Z.z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšením podnikateľského prostredia; so základnou účinnosťou dňom vyhlásenia (21.7. 2020) a neskôr. Ide o zákon pracovne nazývaný „Sulíkové kilečko“. Táto rešerš je zameraná len na vybrané témy, najmä ekonomické, v praxi treba používať úplné znenie zákona.

- 1) Zvýšiť základné imanie akciovej spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzeným z vlastných zdrojov spoločnosti (účtová skupina 41 až 43) bude možné aj na základe účtovnej závierky, ktorá nebude overená audítorom (§ 144 a § 208 Obchodného zákonníka).

MALÝ KONKURZ (rok 2021) (zákon č.421/2020 Z.z.)

Národná rada SR schválila zákon č.421/2020 Z.z. o dočasnej ochrane podnikateľov vo finančných ťažkostiach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s účinnosťou od 1. januára 2021. V rámci tohto zákona sa novelizovali aj zákon o konkurze, zákon o účtovníctve, daňový poriadok a zákon o dani z príjmov; ďalej uvádzame hlavnú tému noviel - **malý konkurz** (www.nrsr.sk; tlač 261). V praxi je potrebné používať úplné znenie príslušných zákonov (www.slov-lex.sk).

Zákon o konkurze a reštrukturalizácii (malý konkurz)

- 1) Osobitné ustanovenia o malom konkurze obsahujú ustanovenia § 106 až 107 zákona č.7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení novely č.421/2020 Z.z. Konkurzné konanie smerujúce k vyhláseniu malého konkurzu sa začína doručením návrhu dlžníka na súd a končí zrušením malého konkurzu (§ 106/2).
- 2) Návrh na vyhlásenie malého konkurzu podáva dlžník prostredníctvom určeného formulára. Navrhovateľ je povinný pred podaním návrhu na vyhlásenie malého konkurzu zaplatiť na účet súdu preddavok na úhradu nákladov malého konkurzu (§ 106/3,4).
- 3) Súd do 15 dní od doručenia návrhu na vyhlásenie malého konkurzu vyhlási na majetok dlžníka malý konkurz, ustanoví správcu a vyzve veriteľov, aby prihlásili svoje pohľadávky, ak sú splnené kumulované podmienky napríklad: (1) dlžník je právnickou osobou a má ustanoveného štatutára, (2) podľa posledných piatich účtovných závierok dlžník nemal majetok v hodnote vyššej ako 1 mil. eur, resp. nemal záväzky v sume vyššej ako 1 mil. eur, (3) bol zložený preddavok na náklady malého konkurzu (§ 106c/1).
- 4) Malý konkurz sa považuje za vyhlásený zverejnením uznesenia súdu o vyhlásení malého konkurzu v Obchodnom vestníku. Vyhlásením malého konkurzu sa dlžník stáva úpadcom (§ 106c/3).
- 5) Malému konkurzu podlieha majetok, ktorý patril úpadcovi v čase vyhlásenia malého konkurzu a majetok, ktorý úpadca nadobudol počas malého konkurzu (§ 106e/1). Štatutárny orgán, napríklad konateľ spol. s r.o., počas malého konkurzu zabezpečuje bežný chod spoločnosti, a tiež plní povinnosti uložené mu správcom (§ 106f/1).
- 6) Ak dlžník pred vyhlásením malého konkurzu vykazoval záporné vlastné imanie (údaj sa nachádza v súvahe na www.registeruz.sk) a po zrušení malého konkurzu ostali neuspokojené pohľadávky prihlásených veriteľov prevyšujúce v úhrne 50 000 eur, súd uloží štatutárnemu zástupcovi úpadcu pokutu do 10 000 eur; pokuta je príjmom štátneho rozpočtu. Pri ukladaní pokuty súd prihliada na dĺžku obdobia, v ktorom dlžník vykazoval záporné vlastné imanie; súd vychádza z posledných piatich účtovných závierok (§ 106k).

Zákon o účtovníctve

- 7) Pri zmene malého konkurzu na štandardný konkurz podľa § 106j zákona č.7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii, účtovná jednotka zostaví priebežnú účtovnú závierku (§ 16/8); teda nie je to dôvod na ukončenie účtovného obdobia.

Daňový poriadok

- 8) V čase od vyhlásenia konkurzu do zrušenia konkurzu pri správe daní za daňový subjekt koná správca, okrem oddĺženia a malého konkurzu (§ 159).

Zákon o dani z príjmov

- 9) Ak ide o daňovníka, na ktorého bol vyhlásený malý konkurz, daňové priznanie podáva štatutárny orgán. Za zdaňovacie obdobie vymedzené začiatkom a koncom konkurzu podáva daňové priznanie správca (§ 41/2).
- 10) Ak sa u daňovníka ruší malý konkurz a vyhlasuje konkurz nedochádza z tohto dôvodu k zmene zdaňovacieho obdobia ku dňu vyhlásenia konkurzu (**§ 41/6**).

DAŇ Z PRÍJMU

NOVELA DANE Z PRÍJMOV (rok 2020 – 2022)
(zákon č.416/2020 Z.z.)

Národná rada SR schválila zákon č.416/2020 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov s účinnosťou najmä **od 1. januára 2021, resp. 1. januára 2022**. Ďalej uvádzame vybrané témy novely zoradené podľa účinnosti so zameraním najmä na právnické osoby; v aplikačnej praxi je potrebné používať úplné znenie zákona (www.slov-lex.sk).

Účinnosť v roku 2020

- 1) Odpočet nákladov na výskum a vývoj nemožno uplatniť na náklady, na ktoré bola poskytnutá podpora z verejných zdrojov, a dopĺňa sa – okrem príspevku na úhradu časti mzdových nákladov na každého zamestnanca v závislosti od poklesu tržieb počas mimoriadnej situácie (**§ 30c/5/a**); prvýkrát sa použije pri podaní daňového priznania po 31. decembri 2020 (**§ 52zzi/1**).

Účinnosť v roku 2021

- 2) V novele zákona sa spresňuje definícia „miesto skutočného vedenia“ – je to také miesto, kde sa vytvárajú alebo prijímajú zásadné riadiace rozhodnutia a obchodné rozhodnutia pre právnickú osobu ako celok (**§ 2/d/2**). Miesto skutočného vedenia má k tomu spravidla vytvorené personálne a materiálne predpoklady; pričom treba prihliadať na konkrétne podmienky a úlohu digitalizácie (prenosu informácií na diaľku).
- 3) Do zákona sa dopĺňa definícia „daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou“ teda definícia nerezidenta tak, aby sa aplikovali platné zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia. Ak je daňovník súčasne rezidentom SR aj rezidentom iného zmluvného štátu, potom sa konflikt dvojitej rezidencie vyrieši podľa rozhraničovacích kritérií uvedených v príslušnej zmluve o zamedzení dvojitého zdanenia (**§ 2/e**).
- 4) Spresňuje sa definícia „daňovník nespolupracujúceho štátu“ – je to daňovník takého štátu, ktorý je uvedený v zozname Európskej únie obsahujúcom štáty, ktoré nespolupracujú na daňové účely alebo neuplatňuje žiadnu daň alebo nulovú daň z príjmov právnických osôb. Pri konkrétnom zdanení zostáva uplatnenie medzinárodnej zmluvy nedotknuté (**§ 2/x**).
- 5) Ruší sa oslobodenie od dane z príjmov fyzických osôb, a to peňažného príjmu pri príležitosti obdobia letných dovolení a vianočných sviatkov, teda 13. a 14. plat zamestnancov (**vypúšťa sa doterajší § 5/7/n,o**).
- 6) Ruší sa nezdaniteľná časť základu dane z príjmov fyzických osôb, a to úhrada za kúpeľnú starostlivosť do výšky 50 eur za rok (**vypúšťa sa doterajší § 11/12; § 52zzi/17**).
- 7) Znížená 15 % daň sa bude týkať len mikrodaňovníkov (FO aj PO) s ročnými príjmami (výnosmi) neprevyšujúcimi limit 49 790 eur (doposiaľ 100 000 eur), čo je súčasne hranica pre povinnú registráciu pre DPH (**§ 15; § 2/w**). Pri podaní daňového priznania za rok 2020 sa uplatní ešte limit 100 000 eur (**§ 52zzi/1**). Znížený limit 49 790 eur sa prvýkrát použije pri podaní daňového priznania za rok 2021 (**§ 52zzi/20**).

- 8) V zákone sa upresňuje príjem umelcov, športovcov a artistov zo zdrojov na území SR tak, že ak v úhrade sprostredkujúcej osoby nie je preukázaná skutočná výška príjmu tejto osoby, považuje sa za príjem celá suma úhrady (§ 16/1/d). Medzi platiteľov dane sa doplňuje aj osoba, ktorá vypláca príjmy umelcom, športovcom a artistom (§ 48/1).
- 9) Daňovým nákladom je aj odpis pohľadávky a príslušenstva k pohľadávke u mikrodaňovníka, ktoré boli zahrnuté do zdaniteľných výnosov, a to do výšky opravnej položky, ktorá by bola uznaná za daňový náklad (§ 19/2/r; § 52zzi/2). Pritom opravná položka k pohľadávkam u mikrodaňovníka sa tvorí podľa účtovných pravidiel, najmä § 18 postupov účtovania v podvojnom účtovníctve (§ 20/23).
- 10) Ruší sa zvýhodnené daňové odpisovanie budov v kúpeľníctve (§ 22/6/f; § 26/12; § 52zzi/18), ako aj zvýhodnené daňové odpisovanie podnikových bytov (§ 26/14; § 52zzi/19).
- 11) Ruší sa doplácanie preddavkov právnickej osoby od začiatku roka do lehoty na podanie daňového priznania (doplatenie preddavkov do konca apríla); zaplatené preddavky sa započítajú na úhradu dane (§ 42/9).
- 12) Notár každoročne osvedčuje prijímateľovi asignácie dane splnenie podmienok, medzi ktoré patrí aj – osvedčenie, že prijímateľ je zapísaný do registra mimovládnych neziskových organizácií (§ 50/7).
- 13) Ustanovuje sa povinnosť daňového úradu vydať rezidentovi potvrdenie o daňovej rezidencii na základe jeho žiadosti. Daňový úrad vydá nerezidentovi potvrdenie o zaplatení dane na území SR na základe žiadosti tohto daňovníka alebo platiteľa dane. Vzory predmetných žiadostí (tlačivá) budú uverejnené na webovom sídle FR SR (§ 51g).
- 14) Zrušuje sa opatrenie Ministerstva financií SR č.MF/010685/2018-721, ktorým sa ustanovujú vzory tlačív daňových priznaní k dani z príjmov fyzických osôb a právnických osôb (§ 53b); tieto tlačivá sa naposledy použijú pri podávaní daňových priznaní u daňovníkov, ktorým posledný deň lehoty na podanie priznania uplynul najneskôr 31. decembra 2020 (§ 52zzi/4). S účinnosťou od 1. januára 2021 sa očakáva vydanie nového vzoru daňového priznania dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb na webovom sídle MF SR (www.mfsr.sk).
- 15) Pri registračnej a oznamovacej povinnosti v roku 2021 sa postupuje podľa prechodných ustanovení, teda zjednodušene povedané - daňovník musí o registráciu požiadať (§ 52zzi/3,6 až 16).

Účinnosť v roku 2022

- 16) Odklonenie príjmov do daňových rajov je možné už v súčasnej legislatíve postihovať cez niektoré kontrolné nástroje – pravidlá transferového oceňovania, skutočné vedenie ako kritérium daňovej rezidencie, pravidlá proti zneužívaniu, zásada prevahy obsahu nad formou. Na zdanenie príjmov odklonených do daňových rajov sa doplňuje ďalší účinný **nástroj z pohľadu FO** – pravidlá pre kontrolované zahraničné spoločnosti (§ 3/1/h), pričom pre PO už takáto právna úprava existuje (§ 17h); v anglickej verzii ide o pravidlá CFC (controlled foreign corporation).

- 17) Predmetom dane z príjmov fyzických osôb (FO) je suma príjmu priraditeľná slovenskému rezidentovi z kladného výsledku hospodárenia vykazaného v zahraničí kontrolovanou zahraničnou spoločnosťou za zdaňovacie obdobie končiace počas kalendárneho roka, zníženého o daň z príjmov právnických osôb (PO) zaplatenú touto spoločnosťou v pomere, v akom by mu potenciálne vznikol nárok na podiel na zisku - dividendu (§ 3/1/h).
- 18) Kontrolovanou zahraničnou spoločnosťou – sa rozumie právnická osoba so sídlom v zahraničí ak súčasne spĺňa 2 podmienky (zjednodušene): (1) je vlastnená FO s rezidenciou v SR, (2) kontrolovaná zahraničná spoločnosť (CFC) je daňovníkom nespolutracujúceho štátu alebo kontrolovaná zahraničná spoločnosť (CFC) nie je síce daňovníkom nespolutracujúceho štátu, ale zaplatila tam nepomerne nízku daň (§ 51h/2).
- 19) Zdanenie príjmu FO z kontrolovanej zahraničnej spoločnosti sa neuplatní, ak úhrnná suma priraditeľného príjmu nepresahuje 100 000 eur; ak presahuje, potom sa príjem zdaní od nuly (§ 51h/3/a).
- 20) Zdanenie príjmu FO z kontrolovanej zahraničnej spoločnosti sa tiež neuplatní, ak PO, ktorá je závislou osobou vo vzťahu k FO, zahŕnie do základu dane podľa § 17h zákona príjem vzťahujúci sa k zdaňovaciemu obdobiu kontrolovanej zahraničnej spoločnosti (CFC); cieľom tejto právnej úpravy je zamedzenie duplicitného zdanenia (§ 51h/3/b).
- 21) Zdanenie príjmu FO z kontrolovanej zahraničnej spoločnosti sa tiež neuplatní, ak kontrolovaná zahraničná spoločnosť nie je daňovníkom nespolutracujúceho štátu a FO preukáže, že sumu priraditeľných príjmov dosiahla spoločnosť skutočne vykonávanou ekonomickou činnosťou, na ktorú má personálne a materiálne predpoklady (§ 51h/3/c).
- 22) Sadzba dane – pri príjme FO z kontrolovanej zahraničnej spoločnosti (CFC) je vo výške 35 %, ak je táto spoločnosť usídlená v nespolutracujúcom štáte, inak je vo výške 25 % (§ 51h/4,5; § 15a/6,7; § 52zzk/4).
- 23) Pokuta – ak daňový úrad zistí, že FO nezdanila priraditeľné príjmy z kontrolovanej zahraničnej spoločnosti, uloží jej pokutu vo výške dorubeného rozdielu dane, teda pokutu vo výške 100 % (§ 51h/8).
- 24) Termín podania daňového priznania – na základe jednoduchého oznámenia daňovému úradu sa termín predlžuje najviac o 6 mesiacov, ak súčasťou príjmov sú aj priraditeľné príjmy fyzickej osoby z kontrolovanej zahraničnej spoločnosti (§ 49/3/b)
- 25) Započítanie dane z príjmu od CFC - ak rezidentnej fyzickej osobe **pri priamom podiele** plyní príjem z dividend od kontrolovanej zahraničnej spoločnosti (CFC) z výsledku hospodárenia toho zdaňovacieho obdobia (§ 51i/1), z ktorého daň už odviedol z osobitného základu dane CFC (§ 51h) – táto sa započíta na daň z osobitného základu dane pre zahraničné dividendy (§ 51e). Zjednodušene povedané, daň zaplatená z nevyplatených dividend, sa započíta na daň zo skutočne vyplatených dividend.
- 26) Započítanie dane z príjmu od CFC - ak rezidentnej fyzickej osobe **pri priamom podiele** plyní príjem z predaja podielov (akcií) kontrolovanej zahraničnej spoločnosti (CFC), ktorý nie je oslobodený v SR – zníži sa (započíta) daň z tohto príjmu o sumu dane vybranej z osobitného základu dane CFC (§ 51h). Ak príjem

z predaja podielov (akcií) nie je zdaniteľným príjmom v SR, suma dane vybranej z osobitného základu dane CFC (§ 51h) – sa vráti daňovníkovi ako daňový preplatok (§ 51i/2); zjednodušene povedané, daň z nevyplatených dividend sa vráti, lebo k vyplateniu dividend už nedôjde.

- 27) Do zákona sa dopĺňajú rozsiahle pravidlá pre reverzný hybridný subjekt (§ 17j; § 3/1/e,f; § 6/1/d; § 6/7,8; § 12/4-6; § 12/7/c; § 14/4,5; § 16/1/e/9; § 30/3,4; § 44/2; § 49a/9-11); ide o implementáciu článku 9a Smernice Rady (EÚ) 2017/952 pre hybridné nesúlady. Súčasťou základu dane reverzného hybridného subjektu sú príjmy dosahované týmto subjektom v časti, v akej nie sú zdaňované na úrovni spoločníka v.o.s. alebo komplementára k.s. podľa tohto zákona alebo podľa daňových predpisov platných v zahraničí (§ 17j/1). Uvedené pravidlá sa prvýkrát uplatnia v zdaňovacom období začínajúcom najsôr 1. januára 2022 (§ 53zzk/1).
- 28) Transparentným subjektom – sa rozumie verejná obchodná spoločnosť (v.o.s.) alebo komanditná spoločnosť (k.s.) so sídlom v SR, ktorých príjmy sú zdaňované až na úrovni spoločníkov (§ 17j/2).
- 29) Reverzný hybridný subjekt – je transparentný subjekt v tej časti príjmov pripadajúcich na spoločníka v.o.s. alebo komplementára k.s., v akej sa zahŕňajú do základu dane a tento spoločník v.o.s. alebo komplementár k.s. spĺňa súčasne tieto 3 podmienky (zjednodušene): (1) je nerezidentom SR, (2) je väčšinovým vlastníkom spoločnosti, (3) považuje sa v štáte svojej rezidencie za takeho daňovníka, ktorý je na území Slovenskej republiky zdaňovaný na úrovni spoločnosti (§ 17j/3).
- 30) Podľa dôvodovej správy k novele má táto metodika zamedziť nezdaneniu predmetných príjmov ani v jednom zo zúčastnených štátov. Podľa § 14 ods. 4 až 7 ZDP sú v SR príjmy spoločníka v.o.s. alebo komplementára k.s. zdaňované na úrovni spoločníka alebo komplementára, čiže v prípade rezidenta SR smeruje zdanenie do rozpočtu SR. Ak však nerezidentného spoločníka v.o.s. alebo komplementára k.s. nezdaňuje jeho domovský štát (zúčastnené štáty majú hybridnú, zmiešanú daňovú metodiku) - zdanenia sa tieto príjmy spätne (reverzne) v SR, teda v sídle spoločnosti.
- 31) Daňový úrad oznámi FO aj PO výšku preddavkov na daň splatných po lehote na podanie daňového priznania, a to najnesôr 5 dní pred splatnosťou preddavku na daň, ak daňový úrad neuplatní tzv. stanovenie preddavkov inak (§ 34/8; § 42/13). Podľa dôvodovej správy ide o benefit pre daňovníkov, s cieľom zjednodušiť podnikanie v SR.
- 32) Registračná a oznamovacia povinnosť – daňová registrácia daňovníkov z úradnej moci, teda automaticky po ich zapísaní do registra právnických osôb, sa posúva s účinnosťou od 1.1. 2022 (§ 49a/1; § 52zzk/1).

Daň z príjmov – novely s účinnosťou v roku 2021 (2020) (prehľad zmien na študijné účely)

Novela zákona č.198/2020 Z.z.

Národná rada SR schválila zákon č.198/2020 Z.z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšením podnikateľského prostredia; so základnou účinnosťou dňom vyhlásenia (21.7. 2020) a neskôr. Ide o zákon pracovne nazývaný „Sulíkové kilečko“. Súčasťou tejto novely bola aj zmena v zákone o dani z príjmov.

- 1) Daňovým nákladom bude spotreba pohonných látok podľa technického preukazu zvýšená o 20 %; ide o zmenu v **§ 19 ods. 2 písm. I) zákona č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov**. Pre nákladné automobily a pracovné mechanizmy bude dôkazom o spotrebe pohonných látok aj interná smernica.

Novela zákona č.462/2019 Z.z.

Národná rada SR schválila zákon č.462/2019 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od 1. januára 2020** (www.nrsr.sk; tlač 1734). Ďalej uvádzame tému novely (**podnikové byty**); v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona (www.slov-lex.sk). Cieľom novely je podpora mobility pracovnej sily cez stimuláciu nového zdroja, z ktorého môže byť financovaná bytová výstavba, a to zo zdrojov podnikateľského prostredia (odtiaľ pracovné označenie „podnikové byty“).

Zamestnávateľ - odpis podnikových bytov rovnomerne počas 6 rokov

- 1) Obchodná spoločnosť alebo družstvo, ktoré zamestnáva viac ako 49 zamestnancov – **môže** odpisovať budovy zaradené do odpisovej skupiny 6 rovnomerne počas 6 rokov, ak je súbežne splnených päť podmienok: (1) ide o vlastné budovy; (2) zatriedené do Kódov klasifikácie stavieb 112-Dvojbytové a viacbytové budovy 113-Ostatné budovy na bývanie; (3) podlahová plocha každej bytovej jednotky je najviac 100 metrov štvorcových; (4) budovy sú nadobudnuté kúpou alebo vlastnou činnosťou; (5) budovy slúžia najmenej v rozsahu 70 % na bývanie zamestnancov v pracovnom pomere k zamestnávateľovi (**§ 26/14 ZDP**).
- 2) Ak k poslednému dňu zdaňovacieho obdobia nebudú súčasne dodržané všetky podmienky – určí sa odpis budovy pripadajúci na 40 rokov doby odpisovania štandardne platnej v 6 odpisovej skupine (**§ 26/14 ZDP**).
- 3) Stanovuje sa tzv. ochranná doba 10 rokov, aby sa byty používali na zákonom sledovaný účel. Pri vyradení takejto budovy (napr. z dôvodu predaja) pred uplynutím 10 rokov od začatia uplatňovania zvýhodnených odpisov – je daňovník povinný zvýšiť základ dane o kladný rozdiel medzi už uplatnenými zvýhodnenými odpismi a teoretickými rovnomernými odpismi bez zvýhodnenia (**§ 26/14 ZDP**). Inak povedané, po uplynutí ochrannej doby 10 rokov, už bude možný predaj bytov bez dodania rozdielu odpisov.
- 4) Zvýhodnené rovnomerné ročné odpisy počas 6 rokov budú u týchto bytových budov pochopiteľne vysoké, preto tieto odpisy nebudú limitované výškou nájomného podľa § 19 ods. 3 písm. a) ZDP (**§ 26/14 ZDP**).
- 5) Nedaňovými nákladmi sú vo všeobecnosti náklady na tzv. osobnú spotrebu, preto sa dopĺňuje výnimka na zvýhodnené odpisy podnikových bytov podľa § 26 ods. 14

ZDP (§ 21/1/f ZDP; § 52zzh/2). Inak povedané, zvýhodnené odpisy podnikových bytov sú daňové náklady zamestnávateľa.

- 6) Zvýhodnené odpisovanie bytových budov sa prvýkrát použije za zdaňovacie obdobie začínajúce najskôr 1. januára 2020. Zmenu doby odpisovania na zvýhodnených 6 rokov je možné vykonať aj pri starších bytových budovách, ktoré sa už odpisovali pred novelou, pričom už uplatnené odpisy sa spätne neupravujú (§ 52zzh/3).

Oslobodené príjmy zamestnanca

- 7) Od dane z príjmov má zamestnanec oslobodený nepeňažný príjem od zamestnávateľa za účelom zabezpečenia ubytovania zamestnanca v úhrnnej sume najviac 100 eur mesačne (§ 5/7/p); ustanovenie sa prvýkrát použije pri zabezpečení ubytovania zamestnanca po 31. decembri 2019 (§ 52zzh/1).

Novela zákona č.390/2019 Z.z.

Národná rada SR schválila zákon č.390/2019 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.513/1991 Zb. Obchodný zákonník, a pritom sa mení a dopĺňa aj zákon č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od 1. októbra 2020** (www.nrsr.sk; tlač 1605). Zmeny v zákone o dani z príjmov nadväzujú na **zmeny v Obchodnom zákonníku** (napr. konkurz, likvidácia, zrušenie, výmaz); v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona (www.slov-lex.sk).

- 1) K osobitným prípadom (likvidácia, konkurz, zamietnutie konkurzu pre nedostatok majetku) sa doplňujú ďalšie osobitné tituly (1) zrušenie zastavením konkurzu pre nedostatok majetku, (2) zrušenie rozhodnutím súdu o výmaze spoločnosti, (3) nariadenie dodatočnej likvidácie – vo všetkých týchto osobitných prípadoch sa zisťuje základ dane právnickej osoby z riadne vedeného podvojného účtovníctva (§ 14/2 ZDP).
- 2) Po novele Obchodného zákonníka (§ 68 ods. 4 písm. c/ a ods. 6 ZDP) sa právnická osoba, ktorá je zrušená ukončením konkurzu z dôvodu nedostatku majetku alebo ukončením konkurzu – vymaže z obchodného registra a súd už nebude zisťovať, či sú ešte predpoklady na následnú likvidáciu; z tohto dôvodu sa zo zákona vypúšťa úprava zdaňovacieho obdobia po ukončení konkurzu (**doterajší § 41/8 ZDP**).
- 3) Pri zrušení daňovníka zamietnutím návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku sa zdaňovacie obdobie **končí** dňom zamietnutia návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku; pri zrušení daňovníka zastavením konkurzu pre nedostatok majetku sa zdaňovacie obdobie **končí** dňom zverejnenia oznamu o nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o zastavení konkurzu v Obchodnom vestníku – ide o postup podľa § 20 zákona č.7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (**novelizovaný § 41/8 ZDP; § 52zzg/1**).
- 4) Ak bolo vydané rozhodnutie súdu o zrušení daňovníka a zverejnené oznámenie o predpoklade úpadku spoločnosti alebo družstva a nebol podaný návrh na ustanovenie likvidátora spolu so zloženým preddavkom a nebol ani podaný návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok daňovníka – zdaňovacie obdobie sa **končí dňom výmazu daňovníka** z obchodného registra (**§ 41/13 ZDP**).

- 5) Ak bola nariadená dodatočná likvidácia, zdaňovacie obdobie sa **začína** dňom obnovenia zápisu spoločnosti alebo družstva v obchodnom registri a **končí** sa dňom výmazu daňovníka z obchodného registra z dôvodu skončenia dodatočnej likvidácie (§ 41/14 ZDP; § 52zzg/2).
- 6) Za vyššie uvedené zdaňovacie obdobie (§ 41/8,13,14 ZDP) podáva daňové priznanie v štandardnej lehote do 3 mesiacov po skončení zdaňovacieho obdobia posledný štatutárny orgán zapísaný v obchodnom registri pred výmazom daňovníka z obchodného registra; v lehote na podanie daňového priznania je povinný daň aj zaplatiť (§ 49/13 ZDP).

Novela zákona č.319/2019 Z.z.

Národná rada SR schválila zákon č.319/2019 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od 1. januára 2020** (www.nrsr.sk; tlač 1479). Ďalej uvádzame tému novely - **príspevok na športovú činnosť dieťaťa**; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona (www.slov-lex.sk).

- 1) Podľa § 152b Zákonníka práce môže zamestnávateľ poskytnúť zamestnancovi, ktorého pracovný pomer u zamestnávateľa trvá nepretržite najmenej 24 mesiacov, na jeho žiadosť príspevok na športovú činnosť dieťaťa v sume 55 % oprávnených nákladov, najviac však v sume 275 eur za kalendárny rok v úhrne na všetky deti zamestnanca.
- 2) Oprávnenými výdavkami sú preukázané výdavky zamestnanca na športovú činnosť dieťaťa u oprávnenej osoby, ktorou je výlučne športová organizácia zapísaná v registri právnických osôb v športe, ktorá zabezpečuje vykonávanie tejto športovej činnosti pod dohľadom odborne spôsobilého športového odborníka.
- 3) **Pre zamestnanca** nie je predmetom dane z príjmov fyzických osôb, doplňuje sa – suma príspevku na športovú činnosť dieťaťa poskytnutého zamestnancovi podľa § 152b Zákonníka práce (**§ 5/7/b**).
- 4) Do zákonom limitovaných daňových nákladov **zamestnávateľa** na pracovné a sociálne podmienky zamestnancov sa doplňuje – príspevok na športovú činnosť dieťaťa poskytovaný zamestnancovi podľa § 152b Zákonníka práce (**§ 19/2/c/5**).
- 5) Daňovým nákladom daňovníka - podnikajúcej fyzickej osoby (§ 6/1,2) sú – výdavky na športovú činnosť dieťaťa v rozsahu podľa § 152b Zákonníka práce, ak daňovník podniká nepretržite najmenej 24 mesiacov a súčasne ak daňovníkovi nebol poskytnutý takýto príspevok duplicitne v súvislosti s jeho súbežným zamestnaním (**§ 19/2/x; § 21/1/i**).
- 6) Daňové pravidlá pre príspevok na športovú činnosť dieťaťa sa použijú na športovú činnosť, ktorú dieťa vykonáva po 31. decembri 2019 (**§ 52zzf**).

Novela zákona č.316/2019 Z.z.

Národná rada SR schválila zákon č.316/2019 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od 1. januára 2020** (www.nrsr.sk; tlač 1540). Ďalej uvádzame tému novely; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona (www.slov-lex.sk).

- 1) Témou novely je **zvýšenie nezdaniiteľnej časti základu dane** z príjmov fyzickej osoby; zmenené číslovky sú tmavým písmom.
- 2) Ak daňovník (fyzická osoba) v príslušnom zdaňovacom období dosiahne základ dane, ktorý sa rovná alebo je nižší ako **92,8-násobok** (predtým 100-násobok) sumy životného minima platného k 1. januáru príslušného zdaňovacieho obdobia – nezdaniiteľná časť základu dane ročne na daňovníka je suma zodpovedajúca **21,0-násobku** (predtým 19,2-násobku) sumy životného minima (**§ 11/2/a**).
- 3) Ak daňovník (fyzická osoba) v príslušnom zdaňovacom období dosiahne základ dane, ktorý je vyšší ako **92,8-násobok** (predtým 100-násobok) platného životného minima - nezdaniiteľná časť základu dane ročne na daňovníka je suma zodpovedajúca rozdielu 44,2-násobku platného životného minima a jednej štvrtiny základu dane; ak táto suma je nižšia ako nula, nezdaniiteľná časť základu dane ročne na daňovníka je nula (**§ 11/2/b**).
- 4) Zvýšenie nezdaniiteľnej časti základu dane z príjmov fyzickej osoby sa prvýkrát použije za zdaňovacie obdobie roku 2020 (**§ 52zze**).

Novela zákona č.315/2019 Z.z.

Národná rada SR schválila zákon č.315/2019 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od 1. januára 2020** (www.nrsr.sk; tlač 1346). Ďalej uvádzame vybrané témy novely – **zníženie sadzby dane pre malé podniky**; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona (www.slov-lex.sk).

- 1) Ak má daňovník (fyzická osoba) súčet čiastkových základov dane z príjmov, a to závislé príjmy (§ 5) a tzv. príjmy z aktívneho podnikania (§ 6/1,2) – zníži si najskôr čiastkový základ dane zo závislých príjmov (§ 5) o nezdaniiteľné časti základu dane (§ 11/2,3,8,12). Čiastkový základ dane z príjmov z aktívneho podnikania (§ 6/1,2) si zníži len o nezdaniiteľné časti základu dane (§ 11/2,3,8,12) prevyšujúce čiastkový základ dane zo závislých príjmov (§ 5); inak povedané, čiastkový základ dane z aktívneho podnikania sa zníži, len ak niečo na odpočet zostane (**§ 4/1; § 11/13**).
- 2) Pre **fyzickú osobu** je znížená sadzba dane 15 % z čiastkového základu dane z aktívneho podnikania (§ 6/1,2) zníženého o daňovú stratu pre daňovníka, ktorý dosiahol za zdaňovacie obdobie predmetné príjmy (výnosy) neprevyšujúce sumu 100 000 eur (**§ 15/a/2**).
- 3) Pre **právnickú osobu** je znížená sadzba dane 15 % zo základu dane zníženého o daňovú stratu pre daňovníka, ktorý dosiahol za zdaňovacie obdobie príjmy (výnosy) neprevyšujúce sumu 100 000 eur (**§ 15/b/1**).
- 4) Daňou za predchádzajúce zdaňovacie obdobie sa rozumie daň – uvedená v daňovom priznaní podanom za zdaňovacie obdobie, ktoré bezprostredne predchádzalo zdaňovaciemu obdobiu, na ktoré sú platené preddavky na daň (**§ 42/6**).

- 5) Pri výpočte poslednej známej daňovej povinnosti - sa použije sadzba dane podľa § 15 uvedená v daňovom priznaní podanom za zdaňovacie obdobie pred bezprostredne predchádzajúcim zdaňovacím obdobím (§ 42/7).

Novela zákona č.301/2019 Z.z. (rok 2020 – 2022)

Národná rada SR schválila novelu č.301/2019 Z.z., ktorou sa novelizuje zákon č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (www.nrsr.sk; tlač 1513) s postupnou účinnosťou aj v roku 2020 až 2022. Ďalej uvádzame vybrané témy tejto novely; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona po jeho schválení (www.slov-lex.sk).

Účinnosť od roku 2020

- 1) Daňovník nespolupracujúceho štátu – je daňovník zo štátu, s ktorým SR nemá uzatvorenú medzinárodnú zmluvu a zároveň je tento štát uvedený v tzv. čiernom zozname EÚ (§ 2/x).
- 2) Vklad – je aj povinný príplatok do rezervného fondu spoločnosti, nedeliteľného fondu družstva splatený akcionárom, spoločníkom alebo členom družstva a emisné ážio splatené akcionárom; uvedené pojmy sa vykladajú podľa Obchodného zákonníka (§ 2/ac).
- 3) Podiel na zisku (dividenda) – je aj príjem zo zníženia základného imania alebo rezervného fondu v časti, v akej boli predtým zvýšené zo zisku po zdanení, ako aj použitie nerozdeleného zisku po zdanení na splatenie príspevkov do kapitálového fondu z príspevkov (§ 3/1/e; § 16/1/e/9).
- 4) Vypúšťa sa príloha 6 zákona, pre výpočet navýšeného nepeňažného plnenia zamestnancovi od jeho zamestnávateľa (dobrovoľná možnosť tzv. brutácie príjmu); výpočet navýšenia je uvedený priamo v novelizovanom texte zákona (§ 5/3/d; § 35/3/a).
- 5) Vzdelávanie zamestnanca – bude oslobodené od dane z príjmov zo závislej činnosti, pričom pri zvýšení vzdelania na vysokoškolský stupeň, musí byť splnená podmienka trvania zamestnania nepretržite aspoň 24 mesiacov (§ 5/7/a; § 52zza/24); ak vzdelávanie súvisí s činnosťou alebo podnikaním zamestnávateľa, budú to daňové náklady zamestnávateľa (§ 19/2/c/3).
- 6) Príspevok na lekársku preventívnu prehliadku – zo sociálneho fondu zamestnávateľa bude u zamestnanca oslobodený od dane z príjmov zo závislej činnosti, a to aj preventívne prehliadky nad povinný rozsah prehliadok zo zákona (§ 5/7/h).
- 7) Príspevok na ubytovanie – ako nepeňažné plnenie poskytnuté zamestnávateľom, ktoré je oslobodené od dane zo závislej činnosti, sa zvyšuje zo súčasných 60 eur, na 100 eur (§ 5/7/p; § 52zza/1).
- 8) Od dane z príjmov právnickej osoby je oslobodený príjem z predaja akcií, a dopĺňa sa, že sa to týka aj - kmeňových akcií alebo akcií s osobitnými právami v jednoduchej spoločnosti na akcie podľa § 220i ods. 3 Obchodného zákonníka (§ 13c; § 52zza/4).
- 9) Upresňuje sa definícia príjmu stálej prevádzkarne daňovníka s obmedzenou daňovou povinnosťou (§ 16/1/a) – je to príjem z činností stálej prevádzkarne

umiestnenej na území SR a z akéhokoľvek nakladania s jej majetkom vrátane príjmu zahrňovaného do osobitného základu dane pri presune stálej prevádzkarne do zahraničia podľa § 17f zákona.

- 10) Príjmy za sprostredkovateľské služby a marketingové služby preukázateľne spojené s predajom tovaru v zahraničí nebudú pre daňovníka s obmedzenou daňovou povinnosťou (tzv. nerezydenta) – príjmom zo zdrojov na území Slovenskej republiky (§ 16/1/e/10).
- 11) Do zdroja z územia Slovenskej republiky sa dopĺňa aj – príjem z prerozdelenia kapitálového fondu z príspevkov (§ 16/1/e/12); tento príjem sa bude zdaňovať zrážkovou daňou pri zdroji (§ 43/2), pričom príjem sa znižuje o hodnotu splateného príspevku do kapitálového fondu z príspevkov (§ 43/5/e).
- 12) Do zdroja z územia SR sa dopĺňa aj – príjem z vyplatenia oceňovacích rozdielov z precenenia pri zlúčení, splynutí alebo rozdelení obchodných spoločností alebo družstiev; v účtovníctve ide o sumu zo zníženia účtu 416 (§ 16/1/k; § 17e/14).
- 13) Bude možný daňový odpis zmarenej investície (účtovný zápis 568.1/043), rovnomerne počas 36 mesiacov, aj v prípade obstarávania – dlhodobého finančného majetku (§ 17/3/g).
- 14) Zaplatením nebudú podmienené položky, ktoré sú súčasťou obstarávacej ceny alebo vlastných nákladov majetku (§ 17/19; § 52zza/5); inak povedané, zaplatením sú podmienené položky vstupujúce do nákladov (účtová trieda 5xx) a tým aj do základu dane (riadok 100 daňového priznania). Pre úplnosť uvádzame, že ustanovenia zákona o zdanení tzv. trojročných záväzkov ostávajú bezo zmeny (§ 17/27).
- 15) Položky podmienené zaplatením (§ 17/19/c; § 52zza/6) sa budú týkať **len nákladov**; zo zákona sa vypúšťa jediný prípad, ktorý sa doposiaľ týkal aj strany výnosov (teda prijatia úhrady), a to marketingové štúdie a iné štúdie a prieskum trhu.
- 16) Náklady na sprostredkovanie ostávajú podmienené zaplatením, vypúšťa sa však limitácia najviac do výšky 20 % z hodnoty sprostredkovaného obchodu (§ 17/19/d; § 52zza/7).
- 17) Náklady podmienené zaplatením sa ďalej rozširujú aj na poradenské služby a právne služby zatriedené do kódu Klasifikácie produktov 70.1-vedenie firiem a 70.22 –poradenské služby v oblasti podnikania a v iných oblastiach riadenia (§ 17/19/f).
- 18) Z podmienky zaplatenia sa vypúšťajú náklady na získanie noriem a certifikátov a doplňuje sa (presúva z doterajšieho § 21/2/m) - paušálna náhrada nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, zmluvné pokuty, poplatky z omeškania a úroky z omeškania u dlžníka a odstupné u oprávnenej osoby (§ 17/19/g; § 52zza/7,14).
- 19) Náklady na technické zhodnotenie a opravy majetku používaného na základe zmluvy o výpožičke sa zahŕňajú pod rovnaký daňový režim, ako prenajatý majetok, a to cez poznámku pod čiarou číslo 80 (§ 17/20,21); z tohto dôvodu sa to vypúšťa aj z nedaňových nákladov (§ 21/2/l; § 52zza/8,13).
- 20) Požičiatel' (vlastník majetku) je pocas zmluvy o výpožičke povinný prerušiť odpisovanie (§ 22/9/a); okrem majetku odpisovaného časovou metódou (napr.

formy, modely, šablóny), pričom na tento majetok sa nevzťahuje ani limit výšky odpisov (§ 26/7).

- 21) Pohľadávka sa na účely tohto zákona považuje k poslednému dňu zdaňovacieho obdobia za nepremičanú, ak v príslušnom zdaňovacom období bola aspoň jeden kalendárny deň nepremičaná (§ 20/3).
- 22) Daňová opravná položka a následne aj daňovo uznaný odpis a daňová strata z predaja pohľadávky je podmienená tým, že pohľadávka je **nepremičaná** (porovnaj § 20/2/b; § 20/14); pre daňové účely sa bude pohľadávka považovať za nepremičanú, ak v príslušnom zdaňovacom období (tvorby opravnej položky, postúpenia, odpisu) bola pohľadávka aspoň jeden deň nepremičaná (§ 17/28/a,b; § 17a/7; § 17b/6/a,b; § 17c/4/a,b; §52zza/9).
- 23) Do pravidiel pre tzv. oddanenie trojročných záväzkov sa dopĺňuje sprísnenie v tom smere, že za úhradu záväzku sa nepovažuje nahradenie záväzku zmenkou (§ 17/32/a).
- 24) Do pravidiel pre tzv. oddanenie trojročných záväzkov sa dopĺňuje úprava pri nahradení pôvodného záväzku novým záväzkom (tzv. novácia záväzku); základ dane sa zníži najviac o sumu, o ktorú menovitá hodnota pôvodného záväzku prevyšuje menovitú hodnotu nového záväzku, pričom platí pôvodná splatnosť záväzku (§ 17/32/c).
- 25) Súčasťou základu dane je u daňovníka účtujúceho v sústave podvojného účtovníctva ocenenie cenných papierov určených na obchodovanie výsledkovo účtované ako náklad alebo výnos (napr. zápisom 564/251 alebo 251/664) pri oceňovaní reálnou hodnotou podľa § 14 postupov účtovania (§ 17/33/c). Vstupnou cenou finančného majetku je reálna hodnota, ak ide o finančný majetok – určený na obchodovanie, ktorého precenenie na reálnu hodnotu vykazané ako náklad alebo výnos bolo zahrnuté do základu dane (§ 25a/d/5).
- 26) Preberá sa Smernica Rady 2017/952, o hybridných nesúladoch s tretími krajinami a preto je doplnená do prílohy 2 zákona; eurosmernice sú v úplnom znení dostupné na webovom sídle EÚ (www.eur-lex.europa.eu). Zavádza sa komplexná úprava hybridných nesúladoch (§ 17i; § 52zza/10), preto sa vypúšťajú niektoré čiastkové pravidlá, ktoré už boli v zákone (§ 21/2/o).
- 27) Základ dane sa zvýši, ak došlo **k hybridnému nesúladu** medzi závislými osobami alebo medzi nezávislými osobami v rámci štruktúrovanej schémy s cieľom získať daňovú výhodu (§ 17i/1).
- 28) Štruktúrovaná schéma – opatrenia vedúce k hybridnému nesúladu cez ceny alebo podmienky týchto opatrení, okrem situácie, že daňovník o hybridnom nesúlade nemohol vedieť a nevyužil potenciálnu daňovú výhodu (§ 17i/1/b).
- 29) Hybridný nesúlad (§ 17i/2/a; § 17i/3) môže byť podľa dôvodovej správy – odpočet nákladov bez protipoložky vo výnosoch alebo viacnásobný odpočet nákladov, cez rôzne situácie (1) hybridný finančný nástroj, (2) hybridný subjekt, (3) odklonená platba, (4) nerozpoznaná stála prevádzkareň, (5) nezohľadnená platba, (6) platba považovaná za realizovanú, (7) viacnásobný odpočet nákladov.
- 30) Zákon obsahuje štruktúrované pravidlá ako eliminovať dopad hybridných nástrojov na finančné záujmy štátov (§ 17i/5).

- 31) Do pravidiel k tvorbe opravných položiek k pohľadávkam voči dlžníkom v konkurznom konaní a reštrukturalizačnom konaní sa novelou dopĺňuje, že musia to byť také pohľadávky, ktoré boli zahrnuté do zdaniteľných výnosov (§ 20/10).
- 32) Do prílohy 1 zákona sa vkladá nová odpisovaná skupina 0 s dobou odpisovania 2 roky (§ 26/1; § 27/1) pre zvýhodnené odpisovanie elektromobilov; položka KP 29.10.2 - osobné autá, ktoré majú v osvedčení o evidencii uvedený druh paliva BEV (batériové elektrické vozidlo) alebo PHEV (plug-in hybridné elektrické vozidlo) v akejkoľvek kombinácii s iným druhom paliva alebo zdroja energie.
- 33) Odpisová skupina 0 sa prvýkrát použije pri podaní daňového priznania po 31. decembri 2019, aj pri starom majetku (autá BEV, PHEV), pričom už uplatnené odpisy sa spätne nemenia (§ 52zza/15).
- 34) Odpočet daňovej straty bude možný počas najviac piatich bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období (aj nerovnomerne), a to najviac do výšky 50 % základu dane, okrem mikrodaňovníka, ktorý nemá limitáciu 50 % (§ 30/1); zmena platí až na nové straty počnúc rokom 2020 (§ 52zz/16).
- 35) Ak daňovník, ktorý začal odpočítavať daňovú stratu alebo mu vznikol nárok na odpočítavanie daňovej straty zmenil právnu formu, má nárok na pokračovanie v jej odpočte (§ 30/5).
- 36) Zvyšuje sa tzv. superodpočet nákladov na výskum a vývoj z doterajších 100 % na 200 % vynaložených nákladov (§ 30c/1; § 52zza/17).
- 37) Zvyšuje sa hranica pre povinnosť platenia preddavkov zo sumy 2 500 eur na sumu 5 000 eur – pre fyzické osoby (§ 34/1,2; § 52zza/19) aj pre právnické osoby (§ 42/2,3; § 52zza/21).
- 38) Ak podmienka priameho podielu na základnom imaní počas najmenej 24 bezprostredne po sebe nasledujúcich mesiacov pre oslobodenie úrokov (§ 13/2/f) a oslobodenie licenčných poplatkov (§ 13/2/h) je splnená po dni, v ktorom platiteľ dane vyplatil príjem daňovníkovi – daňový úrad na základe žiadosti vráti zrazenú daň (§ 34/21). Inak povedané, dodatočné splnenie časového testu zabezpečí dodatočné oslobodenie.
- 39) Zákon vo všeobecnosti pri zamedzení dvojitého zdanenia metódou zápočtu umožňuje zápočet pomerom príjmov zo zahraničia oproti celkovému základu dane. Pri hybridnom prevode dochádza k viacnásobnému uplatneniu tej istej zrazenej dane; preto sa dopĺňuje – že zápočet dane sa vykoná najviac v sume dane pripadajúcej na čistý príjem (výnos) zahrnutý do základu dane plynúci zo zdrojov v zahraničí (§ 45/5; § 52zza/10).
- 40) Zjednocuje sa zaokrúhľovanie tak, že všetky prepočty podľa tohto zákona sa vykonajú s matematickým zaokrúhlením na dve desatinné miesta (§ 47; § 52zza/23); teda od čísla 5 vrátane sa zaokrúhľuje nahor.
- 41) Daňový úrad poukáže podiel zaplatenej dane prijímateľovi uvedenému vo vyhlásení, ak sú splnené súbežne viaceré podmienky zákona, a dopĺňuje sa – prijímateľ je zapísaný do registra mimovládnych neziskových organizácií podľa zákona č.346/2018 Z.z. o registrácii mimovládnych neziskových organizácií (§ 50/6/j).

Účinnosť od roku 2021

- 42) Mikrodaňovník – je daňovník (FO, PO) s príjmami (výnosmi) neprevyšujúcimi sumu 49 790 eur za obdobie, čo je suma pre registráciu DPH (§ 2/w). Mikrodaňovník bude mať priaznivejší daňový režim (§ 52zzb/1).
- 43) Mikrodaňovník – však nie je daňovník, ktorý je závislou osobou a realizuje kontrolovanú transakciu za toto zdaňovacie obdobie, ďalej daňovník, na ktorého bol vyhlásený konkurz, vstúpil do likvidácie alebo mu bol povolený splátkový kalendár a tiež daňovník, ktorého zdaňovacie obdobie je kratšie ako 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov (§ 2/w).
- 44) Mikrodaňovník môže odpisovať hmotný majetok zaradený do odpisových skupín 0 až 4 okrem osobného auta so vstupnou cenou 48 000 eur a viac – najviac počas doby odpisovania v ním určenej výške (teda aj jednorazovo) najviac do výšky vstupnej ceny (§ 26/13; § 52zzb/3). Opatrenia týkajúce sa mikrodaňovníkov, ktoré sú štátnou pomocou, možno vykonať len v súlade so zákonom o štátnej pomoci č.358/2015 Z.z. (§ 51f).
- 45) Ak mikrodaňovník vyradí majetok skôr, ako je bežná doba odpisovania - zvýši základ dane o kladný rozdiel medzi už uplatnenými odpismi a štandardnými daňovými odpismi (§ 17/31; § 52zza/8; § 25/3). Mikrodaňovník nemôže uplatniť prerušenie odpisovania (§ 22/9; § 52zzb/3).
- 46) Zákon limituje daňové odpisy do výšky výnosov z prenájmu odpisovaného majetku – táto limitácia sa nebude vzťahovať na mikrodaňovníkov (§ 19/3/a).
- 47) Mikrodaňovník môže využiť výhodnejšie pravidlo pre tvorbu opravnej položky k nepremľčaným pohľadávkam (aj k príslušenstvu), ktoré boli zahrnuté do zdaniteľných výnosov – v súlade s podvojným účtovníctvom, teda podľa účtovných pravidiel v § 18 postupov účtovania (§ 20/23; § 20/2/h; § 20/15); tento postup použije v období, keď bol mikrodaňovníkom (§ 52zzb/4).
- 48) Mikrodaňovník bude mať možnosť odpočtu daňovej straty počas najviac 5 bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období (aj nerovnomerne) najviac do výšky základu dane (§ 30/1/a; § 52zzb/5§).
- 49) Doprava do zamestnania a zo zamestnania – ako nepeňažné plnenie poskytnuté zamestnávateľom je oslobodené pre zamestnanca od dane z príjmov zo závislej činnosti do výšky 60 eur mesačne (§ 5/7/m; § 52zzb/2).
- 50) Mení sa registračná a oznamovacia povinnosť tak, že daňový úrad vykoná registráciu zo zákona v nadväznosti na register právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci podľa zákona č.272/2015 Z.z. v znení neskorších prepisov (§ 49a/1), resp. fyzickú osobu alebo organizačnú zložku združenia zo zákona zaregistruje pri podaní prvého daňového priznania (§ 49a/2); v iných prípadoch sa povinne o registráciu žiada (§ 49a/3,4,5).

Účinnosť od roku 2022

- 51) Iné nepeňažné plnenie – od dane z príjmov zo závislej činnosti bude oslobodené aj iné nepeňažné plnenie pre zamestnanca (napr. firemné večierky, akcie na budovanie tímu, parkovné zdarma) poskytnuté od zamestnávateľov v úhrnnej výške najviac 500 eur za zdaňovacie obdobie; uvedené platí, ak to budú nedaňové náklady zamestnávateľa (§ 5/7/r); účinnosť od 1. januára 2022.

DAŇ Z PRIDANEJ HODNOTY

Daň z pridanej hodnoty – novely s účinnosťou v roku 2020 a 2021 (prehľad zmien na študijné účely)

Novela zákona o DPH č.369/2018 Z.z.

Národná rada SR schválila zákon č.369/2018 Z.z., ktorým sa novelizuje zákon č.222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, s účinnosťou aj od roku 2020 (www.nrsr.sk; tlač 1132). Táto rešerš prináša stručný prehľad zmien; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona (www.slov-lex.sk).

Rok 2020 – účinnosť od 1. januára 2020

- 1) Z dôvodovej správy vyplýva, že eurosmernica Rady 2006/112/ES o DPH umožňuje, aby členské štáty EÚ implementovali do svojej národnej legislatívy oslobodenie od DPH pri transakciách spojených s medzinárodným obchodom; v praxi ide najmä o dodávky tovarov, ktoré sú umiestnené v colných skladoch alebo osobitných skladoch.
- 2) Takéto oslobodenie má zavedené viacero členských štátov EÚ. Takéto oslobodenie umožní aj v SR obchodovanie na burze bez DPH, ak predmetný tovar (**surová ropa, nafta, benzín**) neopustí colný sklad alebo osobitný sklad na území SR.
- 3) Do zákona sa zavádza - oslobodenie od dane pri zdaniteľných obchodoch spojených s medzinárodným obchodom. Oslobodené od dane je dodanie tovaru uvedeného v prílohe 9 časti I označeného v colnom sadzobníku kódom 27090090 (**ropné oleje**) v colnom sklade a v osobitnom sklade (§ 48c/1). Oslobodenie sa nevzťahuje na dodanie tovarov, ktoré sú určené na konečné použitie alebo spotrebu (§ 48c/3).
- 4) Oslobodený od dane je dovoz tovaru (dodanie tovaru, nadobudnutie tovaru v tuzemsku z iného členského štátu) uvedeného v prílohe 9 časti II zákona (**rôzne ropné oleje** - spolu 11 položiek colného sadzobníka), ktorý je určený na umiestnenie do daňového skladu (§ 48c/2); oslobodenie sa nevzťahuje na dodanie tovarov, ktoré sú určené na konečné použitie alebo spotrebu (§ 48c/3).
- 5) Osoba, ktorá spôsobí, že sa na tovar prestane vzťahovať režim oslobodenia – je povinná platiť daň (§ 48c/5). Výška splatnej dane po ukončení režimu oslobodenia zodpovedá výške dane, ktorá by bola splatná, keby každý uskutočnený zdaniteľný obchod podliehal dani (§ 48c/4).
- 6) Osobitným skladoom sa rozumie priestorovo ohraničené miesto v tuzemsku, v ktorom sa v rámci podnikania predmetný tovar (ropné oleje kód 27090090) skladuje, prijíma alebo odosiela. Osobitný sklad musí spĺňať podmienky podľa zákona č.98/2004 Z.z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov (§ 48d/1).
- 7) Zdaniteľná osoba, ktorá chce prevádzkovať osobitný sklad, je povinná požiadať colný úrad o vydanie povolenia na prevádzkovanie osobitného skladu; na podanie žiadosti sa vzťahuje zákon č.98/2004 Z.z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov (§ 48d/2).

Novela zákona o DPH č.317/2019 Z.z.

Národná rada SR schválila zákon č.317/2019 Z.z., ktorým sa dopĺňa zákon č.222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od 1. januára 2020** (www.nrsr.sk; tlač 1341). Ďalej uvádzame tému novely – **znížená 10 % sadzba DPH na noviny**; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona (www.slovlex.sk).

- 1) Znížená 10 % sadzba DPH sa bude týkať aj ďalších tovarov, ktoré sa vkladajú do prílohy 7 zákona, a to číselný kód Spoločného colného sadzobníka:

4902 10 00 – Noviny, časopisy a periodiká, tiež ilustrované alebo obsahujúce reklamný materiál vychádzajúce najmenej štyrikrát týždenne, **okrem** novín, časopisov a periodík, tiež ilustrovaných alebo obsahujúcich reklamný materiál, v ktorých reklama a inzercia predstavuje jednotlivo alebo spolu viac ako 50 % celkového obsahu výrobku, a **okrem** novín, časopisov a periodík, tiež ilustrovaných alebo obsahujúcich reklamný materiál, v ktorých erotický obsah predstavuje jednotlivo alebo spolu viac ako 10 % celkového obsahu výrobku.

Novela zákona o DPH č.318/2019 Z.z.

Národná rada SR schválila zákon č.318/2019 Z.z., ktorým sa dopĺňa zákon č.222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od 1. januára 2020** (www.nrsr.sk; tlač 1347). Ďalej uvádzame tému novely – **znížená 10 % sadzba DPH na potraviny**; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona (www.slovlex.sk).

- 1) Znížená 10 % sadzba DPH sa bude týkať aj ďalších tovarov, ktoré sa vkladajú do prílohy 7 zákona, a to číselný kód Spoločného colného sadzobníka:

0403 – Cmar, kyslé mlieko a smotana, jogurt, kefír a ostatné fermentované alebo acidofilné mlieko a smotana, tiež zahustené alebo obsahujúce pridaný cukor alebo ostatné sladidlá alebo ochutené alebo obsahujúce pridané ovocie, orechy alebo kakao,

0406 – Syry a tvaroh – len ovčia bryndza podľa osobitného predpisu (§ 9/8/a vyhlášky MPRV SR č.343/2016 Z.z.),

0409 00 00 – Prírodný med,

0701 – Zemiaky, čerstvé alebo chladené,

0702 00 00 – Rajčiaky, čerstvé alebo chladené,

0703 – Cibuľa, šarlotka, cesnak, pór a ostatná zelenina, čerstvá alebo chladená,

0704 – Kapusta, karfiol, kaleráb, kel a podobná jedlá hlúbovitá zelenina, čerstvé alebo chladené,

0705 – Hlávkový šalát (Lactuca sativa) a čakanka (Cichorium spp.), čerstvé alebo chladené,

0707 00 – Uhorky šalátové a uhorky nakladačky, čerstvé alebo chladené,

0708 – Strukoviny, lúpané alebo nelúpané, čerstvé alebo chladené,

0709 – Ostatná zelenina, čerstvá alebo chladená,

0808 – Jablká, hrušky a dule, čerstvé,

1905 – Chlieb, sladké pečivo, koláče, sušienky a ostatné pekárske výrobky, tiež obsahujúce kakao; hostie, prázdne obličky druhu vhodného na farmaceutické účely, obličky na pečenie, ryžový papier a podobné výrobky – len čerstvý chlieb podľa osobitného predpisu (§ 2/c,i vyhlášky MPRV SR č.24/2014 Z.z.) a len čerstvé pečivo podľa osobitného predpisu (§ 2/e,i vyhlášky MPRV SR č.24/2014 Z.z.) v hmotnosti 40 g až 50 g,

ex2009 – Šťavy ovocné (vrátane hroznového muštu) a šťavy zeleninové, nekvasené a neobsahujúce pridaný alkohol, tiež obsahujúce cukor alebo ostatné sladidlá – len šťavy bez pridaného cukru alebo šťavy s pridaným cukrom maximálne 5 g na 100 ml.

Novela zákona o DPH č.368/2019 Z.z.

Národná rada SR schválila zákon č.368/2019 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. januára 2020 (www.nrsr.sk; tlač 1594). Táto rešerš prináša stručný prehľad vybraných zmien; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona o DPH (www.slovlex.sk).

- 1) Za určitých podmienok je po 5 rokoch oslobodené od dane aj dodanie bytu, apartmánu alebo nebytového priestoru (§ 38/7); pri dodaní takéhoto oslobodeného plnenia predávajúca osoba – sa nestáva platiteľom zo zákona prekročením obratu (§ 4/4).
- 2) Novela preberá eurosmernicu 2018/1910, okrem iného aj režim call-off stock (konsignačný sklad), ktorý predstavuje súbežné splnenie 5 podmienok, zjednodušene povedané sú to tieto: (1) tovar je odoslaný do iného členského štátu z tuzemska; (2) predávajúci nie je usídlený v predmetnom členskom štáte; (3); budúci kupujúci je vopred známy a je registrovaným platiteľom v predmetnom členskom štáte; (4) predávajúci uviedol premiestnenie tovaru v záznamoch; (5) predávajúci uvedie v súhrnnom výkaze IČ DPH kupujúceho pridelené predmetným členským štátom (§ 8a/1). (Poznámka – uplatneniu režimu call-off stock nebráni skutočnosť, ak predávajúci má popri tom v predmetnom členskom štáte svoje registračné číslo pre daň).
- 3) Vopred známy zahraničný kupujúci z iného ČŠ, musí v lehote do 12 mesiacov tovar naskladnený v konsignačnom sklade kúpiť (previesť) do svojho vlastníctva, a až v tomto čase predaja (prevodu vlastníctva) sa to pre slovenského predávajúceho považuje za oslobodené dodanie do iného členského štátu (§ 8a/2); pričom na predtým uskutočnené premiestnenie daného tovaru sa nebude prihliadať (§ 8/4).
- 4) Ak v lehote do 12 mesiacov po skončení prepravy tovaru do zahraničného konsignačného skladu v inom členskom štáte, nebol tovar dodaný (predaný s prevodom vlastníctva) vopred známemu kupujúcemu – ide o premiestnenie tovaru (§ 8/4) s dôsledkami sa po márnom uplynutí lehoty 12 mesiacov zaregistrovať v inom členskom štáte z titulu nadobudnutia tovaru (§ 8a/3), teda zaniká zjednodušená metodika konsignačného skladu (call-off stock); rovnako aj v okamihu porušenia iných podmienok (§ 8a/6). Strata tovaru (tovar chýba - inventúrny rozdiel), zničenie alebo krádež tovaru v konsignačnom sklade – tiež znamená, že došlo k premiestneniu tovaru s povinnosťou registrácie. V týchto prípadoch sa má za to, že podmienky sa prestali plniť v deň, keď došlo k zničeniu, strate alebo krádeži tovaru; ak takýto deň nie je možné určiť, potom v deň, keď sa zistilo, že tovar je zničený alebo chýba.

- 5) Preto boli v tomto smere novelizované aj pravidlá pre vedenie záznamov; v záznamoch sa vedie premiestnenie tovaru, vrátenie tovaru alebo nahradenie zdaniteľnej osoby v režime call-off stock, resp. tovar prepravený do tuzemska z iného členského štátu v tomto režime (§ 70/2/g,h; § 70/4/d). Záznamová povinnosť je upravená v článku 54a vykonávacieho euronariadenia 282/2011 v znení neskorších predpisov.
- 6) Taktiež boli novelizované pravidlá pre súhrnný výkaz; súhrnný výkaz sa podáva aj pri odoslaní alebo preprave tovaru v režime call-off stock (konsignačný sklad), uvádza sa napríklad zdaniteľná osoba, pre ktorú bol odoslaný alebo prepravený tovar, a uvádza sa tiež vrátený tovar v tomto režime (§ 80/1/e-g; § 80/4/f). Slovenský dodávateľ bude povinný podať súhrnný výkaz dvakrát, prvýkrát v období prepravy tovaru v režime call of stock (§ 80/1/e), a druhýkrát v období, v ktorom došlo ku dodaniu tovaru (§ 80/1/a).
- 7) Po novele bude teda zákon obsahovať komplexne problematiku režimu call-off stock (konsignačný sklad), a to tak smenom zo SR (§ 8a), ako aj v „zrkadlovej“ novelizovanej úprave smenom do SR (§ 11a), keď nadobudnutie tovaru samozdaní slovenský kupujúci (v čase kúpy – prevodu vlastníctva), pričom zahraničný predávajúci z iného členského štátu sa nemusí v SR z tohto dôvodu registrovať.
- 8) Ak bol tovar premiestnený do SR z iného členského štátu pred účinnosťou tohto zákona postupuje sa podľa podmienok § 11a doterajšieho znenia zákona (§ 85kh).
- 9) Miestom dodania tovaru s prepravou je miesto začatia prepravy (§ 13/1/a). Novela zavádza priradenie prepravy pri reťazovom obchode v rámci EÚ (tzv. dve dodania, jedna preprava), lebo tu dochádzalo často k súdnym sporom (pozri C-245/04 EMAG, C-430/09 Euro Tyre). Zákon definuje tieto zúčastnené osoby – prvý dodávateľ, prostredná osoba, konečný zákazník. Ak je ten istý tovar predmetom viacerých po seba nasledujúcich dodaní priamo od prvého dodávateľa konečnému zákazníkovi v reťazci dodaní v EÚ – preprava sa priradí **len** k dodaniu **od prvého dodávateľa** pre prostrednú osobu – okrem výnimky v druhej vete (§ 13a/1).
- 10) Výnimka priradenia prepravy – ak prostredná osoba oznámila svojmu dodávateľovi IČ DPH, ktoré jej prideliť členský štát, z ktorého sa tovar prepravil, preprava sa priradí **len** k dodaniu tovaru, **od prostrednej osoby** pre konečného zákazníka (§ 13a/1 druhá veta). V tomto prípade výnimky – prvý dodávateľ nemôže uplatniť oslobodenie od dane, lebo uskutočnil dodanie bez prepravy (nepohyblivá dodávka) a miestom dodanie je miesto, kde sa tovar v čase dodania nachádza (§ 13/1/c).
- 11) Prostredná osoba – je dodávateľ, ktorý v reťazci dodaní nie je prvým dodávateľom a ktorý odosiela alebo prepravuje tovar alebo tretia osoba na jeho účet (§ 13a/2). Pravidlá priradenia prepravy sa vzťahujú aj na prepravu tovaru prvým odberateľom (§ 13a/3) pri trojstrannom obchode (§ 45/1/d).
- 12) Pri bezodplatnom dodaní tovaru, ktorého obstarávacia cena je nižšia ako 1 700 eur vrátane a doba použiteľnosti nad 1 rok (tzv. drobný hmotný dlhodobý majetok) – je základom dane zostatková cena, podľa fikcie štvorročného rovnomerného odpisovania (§ 22/5; § 81/6).
- 13) Oslobodený od dane je nájom nehnuteľnosti alebo jej časti s výnimkou ubytovacích služieb. Novela upresňuje, že ide o - ubytovacie služby, ktoré patria do skupín 55.1 až 55.3 a 55.9 euronariadenia 451/2008, ktorým sa zavádza štatistická klasifikácia produktov; krátkodobé ubytovacie služby v skupine 55.9, len ak sú poskytované na časové obdobie kratšie ako 3 mesiace (§ 38/3/a; § 38/4).

- 14) Oslobodené od dane je dodanie tovaru do iného členského štátu, ak nadobúdateľ je zdaniteľná osoba, ktorá má pridelené IČ DPH v inom členskom štáte, a dopĺňa sa – oznámiť svoje IČ DPH dodávateľovi (§ 43/1); ide o transpozíciu článku 138 smernice.
- 15) Oslobodené dodanie do iného členského štátu sa neuznáva ak dodávateľ nepodal súhrnný výkaz za príslušné obdobie alebo údaje v podanom súhrnnom výkaze sú nesprávne, nepravdivé alebo neúplné; to neplatí ak dodávateľ môže dostatočne odôvodniť nesprávnosť alebo neúplnosť údajov pri následnej výzve správcu dane (**§ 43/9**).
- 16) Pre prehľadnosť, na tomto mieste upozorňujeme na definičné odlišenie viacerých skladov, ktoré používa text zákona, aby nedošlo k ich zámene, lebo niektoré pravidlá sa opakujú (oznamovanie, záznamy, zodpovednosť), lebo sú rovnaké pre všetky sklady. Colný sklad definujú európske colné predpisy (viď poznámka pod čiarou k odkazu 25), osobitný sklad definuje zákon o DPH (§ 48d) a daňový sklad je pojmom zo zákona č.98/2004 Z.z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov.
- 17) Upresňuje sa znenie § 48c ods. 1 zákona, kde sú podmienky oslobodenia od dane dodania špecifického tovaru podľa novelizovanej prílohy 9 časti I zákona (colné číslo: ex 2709 00 90 Ropné oleje a oleje získané z bitúmenových nerastov, surové – Ostatné – len surová ropa) v colnom sklade a osobitnom sklade; oslobodené sú aj súvisiace služby, napr. skladovanie, ocenenie a služby na tovare, preprava tovaru (**§ 48c/1; § 48c/6; § 69/2**). Ide o transpozíciu článku 154 a nasledujúcich smernice.
- 18) Žiadosť o registráciu pre daň nie je povinná podať zahraničná osoba, ak dodáva len, dopĺňa sa – tovar a služby oslobodené od dane podľa § 48c/1,2 zákona (**§ 5/1/h**). Tiež sa nemusí registrovať zahraničná osoba, ak dodáva – tovar a služby oslobodené od dane podľa § 28 až 42 zákona (**§ 5/1/g**).
- 19) Osoba, ktorá spôsobí, že sa na tovar prestane vzťahovať uvedené oslobodenie tovaru v colnom sklade a osobitnom sklade je povinná platiť daň, dopĺňa sa – ak pritom ide o zahraničnú osobu a nie je platiteľom je povinná sa v SR registrovať (**§ 48c/5**).
- 20) Osoba, ktorá dodá špecifický tovar (surovú ropu) oslobodený od dane, je povinná do 10 dní odo dňa dodania tovaru oznámiť držiteľovi povolenia na prevádzkovanie colného skladu – obchodné meno osoby, ktorej tovar dodala, dátum a množstvo dodaného tovaru (**§ 48ca/1**).
- 21) Ak sa na oslobodený špecifický tovar (surová ropa) prestane vzťahovať oslobodenie inak ako zdaneným predajom z colného skladu (napr. vyňatie tovaru zo skladu, prepustenie do aktívneho zušľacht'ovacieho styku) – osoba, ktorá spôsobí koniec oslobodeného režimu colné uskladňovanie je povinná platiť daň (**§ 48ca/2**).
- 22) Osoba, ktorá spôsobí koniec oslobodeného režimu colné uskladňovanie je povinná oznámiť colnému skladu svoje IČ DPH a doručiť mu súvisiacu prijatú faktúru a súvisiacu vystavenú faktúru (**§ 48ca/3**); v prípade porušenia zákonných pravidiel je colný sklad zodpovedný spoločne a nerozdielne za nezaplatenú daň (**§ 48ca/6**).

- 23)Prevádzkovateľ colného skladu je povinný viesť príslušné štruktúrované záznamy, napr. množstvo tovaru, dátum, osoba, pre ktorú bol tovar umiestnený v colnom sklade (§ 48ca/4).
- 24)Osobitný sklad – je priestorovo ohraničené miesto v tuzemsku určené na skladovanie tovaru uvedeného v prílohe 9 časti I zákona - surová ropa (§ 48d/1). Osobitný sklad musí spĺňať zákonom stanovené technické parametre – napríklad pevne zabudovanú stacionárnu nádrž, používanú ako meradlo objemu, ktorá musí byť vybavená určeným meradlom (§ 48d/2).
- 25)Na prevádzkovanie osobitného skladu musí mať platiteľ povolenie daňového úradu (§ 48d/3), pričom musí spĺňať viaceré podmienky, napríklad – registrovaný platiteľ, nemá vyhlásený konkurz, nemá daňové nedoplatky, zloží zábezpeku (§ 48d/6,7).
- 26)Pri nesplnení zákonných podmienok povolenie na prevádzkovanie osobitného skladu zaniká (§ 48d/11). V takom prípade daňový úrad vráti nepoužitú zábezpeku (§ 48d/13).
- 27)Ak sa špecifický tovar (surová ropa) vyjme z osobitného skladu inak ako zdaneným predajom – osoba, ktorá spôsobila vyňatie je povinná platiť daň (§ 48d/15).
- 28)Osoba, ktorá spôsobí vyňatie tovaru z osobitného skladu je povinná oznámiť osobitnému skladu svoje IČ DPH a doručiť mu súvisiacu prijatú faktúru a súvisiacu vystavenú faktúru (§ 48d/16); v prípade porušenia zákonných pravidiel je osobitný sklad zodpovedný spoločne a nerozdielne za nezaplatenú daň (§ 48d/19).
- 29)Prevádzkovateľ osobitného skladu je povinný viesť príslušné štruktúrované záznamy, napr. množstvo tovaru, dátum, osoba, pre ktorú bol tovar umiestnený v osobitnom sklade (§ 48d/17).
- 30)Doplňuje sa režim oslobodenia od dane v daňovom sklade: oslobodenie od dane pri umiestnení motorového benzínu a nafty do daňového skladu v tuzemsku sa uplatní – ak pred začatím prepravy daňový sklad zloží colnému úradu zábezpeku v 100 % výške potenciálnej dane (§ 48e/1,4); nadväzne na to sa novelizujú aj iné súvisiace ustanovenia zákona (§ 48c/2; § 48c/2/c).
- 31)Ak sa špecifický tovar (nafta, benzín) vyjme z daňového skladu inak ako riadnym zdaneným predajom – osoba, ktorá spôsobila vyňatie je povinná platiť daň (§ 48e/8).
- 32)Osoba, ktorá spôsobí vyňatie tovaru z daňového skladu je povinná oznámiť daňovému skladu svoje IČ DPH a doručiť mu súvisiacu prijatú faktúru a vystavenú faktúru (§ 48e/9); v prípade porušenia pravidiel je daňový sklad zodpovedný spoločne a nerozdielne za nezaplatenú daň (§ 48e/12).
- 33)Prevádzkovateľ daňového skladu je povinný viesť príslušné štruktúrované záznamy, napr. množstvo tovaru, dátum, osoba, pre ktorú bol tovar umiestnený v daňovom sklade (§ 48e/10).
- 34)Odpočet dane - je umožnený aj vtedy, ak platiteľom dane vznikla povinnosť platiť daň z dôvodu zániku oslobodenia, teda vyňatím tovarov z jednotlivých skladov bez toho, aby to súviselo so zdaneným dodaním (§ 49/2/b).
- 35)Podľa dôvodovej správy sa zavádza mechanizmus opravy odpočítanej dane zo služieb vykonaných na investičnom majetku v súlade s judikatúrou SDEÚ (C-322/99 a C-323/99 Fischer a Brandenstein). Platiteľ dane bude povinný opraviť odpočítanú daň len z tých služieb, ktoré viedli k trvalému zvýšeniu hodnoty

investičného majetku v prípadoch, keď predmetný majetok dodá bezodplatne na svoju osobnú spotrebu alebo osobnú spotrebu svojich zamestnancov (§ 53a). Pre opravu odpočítanej dane bude aj časový test, a to 60 kalendárnych mesiacov pri hnutelnom investičnom majetku a 240 kalendárnych mesiacov pri nehnuteľnom investičnom majetku.

- 36) Ak v priebehu päťročného ochranného obdobia na úpravu odpočítanej dane platiteľ predá hnuteľný investičný majetok (§ 54/2/a) s uplatnením dane alebo oslobodením od dane s možnosťou odpočítania dane – posudzuje sa tento majetok až do uplynutia ochranného obdobia, akoby bol používaný len na podnikanie (§ 54d/4).
- 37) Základom dane pri predaji služieb cestovného ruchu je kladný rozdiel medzi celkovou predajnou cenou požadovanou od zákazníka a skutočnými nákladmi cestovnej kancelárie za služby cestovného ruchu od iných osôb; ak skutočné náklady nie sú v čase vzniku daňovej povinnosti známe použijú sa predpokladané náklady (§ 65/3).
- 38) Cestovná kancelária musí opraviť základ dane a výšku dane, ak po vzniku daňovej povinnosti sú skutočné náklady nižšie ako predpokladané náklady alebo nastala iná skutočnosť, ktorá má za následok zvýšenie základu dane (§ 65/10); zvýšenie sa uvedie v daňovom priznaní za december (§ 65/12).
- 39) Cestovná kancelária môže opraviť základ dane a výšku dane, ak po vzniku daňovej povinnosti sú skutočné náklady vyššie ako predpokladané náklady alebo nastala iná skutočnosť, ktorá má za následok zníženie základu dane (§ 65/11); zníženie sa uvedie v daňovom priznaní za december (§ 65/12).
- 40) Kontrolný výkaz sa podáva len elektronicky vo formáte XML, ktorého opis dátového rozhrania je zverejnený na webovom sídle FR SR, a doplňuje sa – na kontrolný výkaz, ktorý platiteľ doručil inak, sa neprihliada (§ 78a/12).

Novela zákona o DPH č.344/2020 Z.z. (rok 2021)

Národná rada SR schválila zákon č.344/2020 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. januára 2021, resp. 1. júla 2021 (www.nrsr.sk; tlač 198). Táto rešerš prináša stručný prehľad vybraných zmien; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona o DPH (www.slov-lex.sk).

Novela prináša najmä pravidlá vyplývajúce zo zmien smernice Rady 2006/112/ES o spoločnom systéme DPH (zoznam preberaných smerníc je v prílohe 6 zákona); všetky smernice sú dostupné aj v slovenskom preklade na webovom sídle Európskej únie (www.eur-lex.europa.eu).

Zmeny s účinnosťou od 1. januára 2021

- 1) Dodávateľ môže znížiť základ dane pri dodaní tovaru alebo služby, ak mu odberateľ nezaplatil a jeho pohľadávka sa stala nevymožiteľná (§ 25a/1). Pohľadávka sa stane nevymožiteľnou, ak nastane niektorý z taxatívne vymenovaných prípadov v nadväznosti napríklad na exekúciu, konkurz, oddĺženie, reštrukturalizáciu, zánik bez právneho nástupcu (§ 25a/2).
- 2) Nevymožiteľnou pohľadávkou sa stane aj limitná pohľadávka do 300 eur vrátane dane, a to po uplynutí časového testu 12 mesiacov od splatnosti pohľadávky, ak

platiteľ preukáže, že vykonal akýkoľvek úkon (napr. upomienku), ktorý smeruje k získaniu úhrady pohľadávky (§ 25a/2).

- 3) Zníženie základu dane (oddanenie) sa uvedie najskôr v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie, v ktorom sa pohľadávka stala nevymožiteľnou; pôvodný základ dane sa nemôže znížiť o sumu, ktorú platiteľ prijal po tom, ako sa pohľadávka stala nevymožiteľnou – inak povedané, už oddanená suma prijatá dodatočne sa opätovne zdaní. Pritom predaj pohľadávky sa považuje za úhradu predanej pohľadávky (§ 25a/3,6).
- 4) Platiteľ nemôže vykonať zníženie základu dane pri nevymožiteľnej pohľadávke, v týchto prípadoch - ak odberateľ bol osobou, ktorá má osobitný vzťah k platiteľovi (závislá osoba), alebo dodanie bolo po tom, ako na odberateľa bol vyhlásený konkurz alebo podľa okolností vedel, vedieť mal alebo vedieť mohol, že odberateľ pohľadávku nezaplatí (§ 25a/4).
- 5) Právo platiteľa znížiť základ dane pri nevymožiteľnej pohľadávke zaniká uplynutím 3 rokov od posledného dňa lehoty na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie, v ktorom bol tovar alebo služba dodaná; do tejto lehoty sa nezahŕňa napríklad doba počas exekučného, konkurzného alebo reštrukturalizačného konania (§ 25a/5).
- 6) Platiteľ (dodávateľ), ktorý si uplatnil zníženie základu dane z dôvodu nevymožiteľnej pohľadávky voči existujúcej zdaniteľnej osobe – je povinný o tom vyhotoviť a odoslať opravný doklad, ktorý musí, okrem iného, obsahovať aj slovnú informáciu „oprava základu dane podľa § 25a“ (§ 25a/7 až 13); tento opravný doklad sa nepovažuje za faktúru (§ 71/2).
- 7) Opravu základu dane z dôvodu nevymožiteľnej pohľadávky vedie v záznamoch (§ 70/2/i; § 65/8) a vykáže v kontrolnom výkaze (§ 78a/2/e; § 78a/9). Na druhej strane, si platiteľ (odberateľ) na základe tohto opravného dokladu vykoná opravu odpočítanej dane (§ 53b), pričom to eviduje v záznamoch (§ 70/2/j) a vykáže v kontrolnom výkaze (§ 78a/2/e; § 78a/10).
- 8) Odoslanie alebo prepravu tovaru pri vývoze do tretích krajín pri ústnom colnom vyhlásení možno preukázať aj inými dokladmi ako písomným colným vyhlásením, a to napríklad dokladom o zaplatení (§ 47/3).
- 9) Zrušuje sa Opatrenie MF SR č. MF/014640/2019-731, ktorým sa ustanovuje vzor daňového priznania DPH (§ 87a) s tým, že sa naposledy použije za december 2020 (§ 85ki). Z uvedeného vyplýva, že s účinnosťou od 1. januára 2021 bude vydaný nový vzor daňového priznania DPH.

Zmeny s účinnosťou od 1. júla 2021

- 10) Ak zdaniteľná osoba už má pridelené identifikačné číslo pre daň na účely uplatňovania osobitnej úpravy dane (§ 68b/2), daňový úrad jej prideliť to isté identifikačné číslo pre daň pri registrácii z iného zákonného dôvodu (§ 4/3; § 5/2; § 7/3; § 7a/3).
- 11) Platiteľom zo zákona sa stáva aj usadená zdaniteľná osoba, ak neuplatňuje osobitnú úpravu (§ 68b), ak uľahčuje dodanie tovaru na území EÚ uskutočnené osobou z tretej krajiny (§ 4/4/d).
- 12) Platiteľ je povinný oznámiť daňovému úradu skutočnosť (§ 4/4), na základe ktorej sa stal platiteľom zo zákona (napr. právny nástupca), a to v lehote do 10 dní odo

dňa vzniku tejto skutočnosti a v tej istej lehote predložiť doklady pre potreby registrácie (§ 4/8). Daňový úrad preverí údaje, pridelí platiteľovi identifikačné číslo pre daň a vydá osvedčenie o registrácii.

- 13) Zahraničná osoba nie je povinná podať žiadosť o registráciu pre daň, ak dodáva tovar alebo služby v rámci niektorej osobitnej úpravy podľa § 68a až § 68c zákona a členským štátom spotreby je Slovenská republika (§ 5/1/f). Ide o režim jedného kontaktného miesta (OSS - One Stop Shop) a tieto dodávky zahŕnia zahraničná osoba do osobitného daňového priznania, ktoré podáva v členskom štáte identifikácie.
- 14) Ak zdaniteľná osoba uľahčuje dodanie tovaru na území Európskej únie (EÚ) uskutočnené zdaniteľnou osobou neusadenou na území EÚ pre nezdaniteľnú osobu (spravidla je to nepodnikajúca FO - občan) prostredníctvom využitia elektronickej platformy, platí zákonná fikcia, že táto usadená zdaniteľná osoba tovar prijala a dodala (§ 8/7 prvá veta); preprava tovaru sa priradí k jej dodaniu tovaru (§ 14/6).
- 15) Ak zdaniteľná osoba uľahčuje predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov v zásielkach nepresahujúcich hodnotu 150 eur prostredníctvom využitia elektronickej platformy, platí zákonná fikcia, že táto zdaniteľná osoba tovar prijala a dodala (§ 8/7 druhá veta).
- 16) Dodanie tovaru zo zahraničia osobe prevádzkujúcej elektronickej platformy je oslobodené od dane (§ 42a), pričom zahraničná osoba má povinnosť vystaviť faktúru podľa § 72 ods. 3 zákona. Pojem „uľahčuje“ znamená použitie platformy (elektronického komunikačného rozhrania) na to, aby odberateľ a dodávateľ mohli nadviazať kontakt. Za deň dodania a deň vzniku daňovej povinnosti sa považuje deň prijatia platby (§ 19/11).
- 17) Vypúšťa sa celý § 6 zákona (aj nadväzujúci § 81/3), lebo sa ruší pojem „zásielkový predaj“ a všade sa nahrádza pojmom „predaj tovaru na diaľku na území EÚ“ (§ 8/4/b; § 11/2/b; § 69/2/b; § 69aa/1,2; § 69aa/8/d). Podľa prechodných ustanovení platí, že identifikačné číslo pre daň pridelené zahraničnej osobe podľa § 6 zákona, sa bude po novele považovať za identifikačné číslo pridelené podľa § 5 zákona (§ 85kj/6).
- 18) Predaj tovaru na diaľku na území EÚ – tovar je prepravený **dodávateľom z iného členského štátu**, ako je členský štát skončenia prepravy tovaru k zákazníkovi. Pritom musia byť splnené dve podmienky (zjednodušene) – (1) nadobudnutie nie je pre kupujúceho predmetom dane podľa § 11/4, kde patrí aj limit do 14 000 eur alebo kupujúcim je nezdaniteľná osoba, (2) tovarom nie sú nové dopravné prostriedky ani tovar dodaný s inštaláciou alebo montážou uskutočnenou dodávateľom (§ 14/1/a).
- 19) Predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov – tovar je prepravený **dodávateľom z územia tretích štátov** k zákazníkovi v niektorom členskom štáte, pritom tiež musia byť splnené vyššie uvedené dve zákonné podmienky (§ 14/1/b).
- 20) Miesto dodania tovaru pri predaji na diaľku na území EÚ – je miesto, kde sa tovar nachádza v čase, keď preprava tovaru k zákazníkovi **skončí**; pre výnimku v ustanoveniach § 16a ods. 1 zákona (limit do 10 000 eur) platí opačné pravidlo, kde preprava **začína** (§ 14/2).

- 21) Miesto dodania tovaru pri predaji na diaľku dovážaného z tretích štátov – do iného členského štátu (štát dovozu), ako je štát skončenia prepravy, je miesto, kde sa tovar nachádza v čase, keď preprava tovaru k zákazníkovi **skončí** (štát spotreby) (§ 14/3).
- 22) Miesto dodania tovaru pri predaji na diaľku dovážaného z tretích štátov – ak štát dovozu a štát spotreby sú totožné, je miesto, kde sa tovar nachádza v čase, keď preprava tovaru k zákazníkovi **skončí**, ak sa na toto dodanie uplatňuje osobitná úprava podľa § 68c zákona (§ 14/4). Pravidlá pre miesto dodania tovaru na diaľku dovezeného z tretích štátov sa nevzťahujú na dodanie vybraného tovaru (umelecké diela, starožitnosti, použitý tovar), kde sa uplatňuje osobitná úprava podľa § 66 zákona (§ 14/5).
- 23) Miestom dodania telekomunikačných služieb, služieb rozhlasového vysielania a televízneho vysielania a elektronických služieb (ďalej „teleslužby“) nezdaniteľnej osobe je miesto, kde je táto nezdaniteľná osoba (občan) usídlená, okrem výnimiek podľa § 16a ods. 1 zákona (§ 16/14).
- 24) Osobitné miesto dodania tovaru pre predaji na diaľku na území EÚ – základné miesto dodania tovaru na diaľku je štát skončenia prepravy (§ 14/2) a pri teleslužbách pre nezdaniteľnú osobu štát sídla odberateľa (§ 16/14). Pre zníženie administratívy mikropodnikov, aby sa nemuseli registrovať v každom členskom štáte, kam dodávajú tovar alebo teleslužby - sa pre dodávateľa so sídlom iba v jednom členskom štáte zavádza dvojročný limit do 10 000 eur- kde **osobitné miesto** dodania tovaru je štát začatia prepravy a pre teleslužby je miestom dodania štát sídla dodávateľa (§ 16a/1). Ak počas kalendárneho roka dodávateľ presiahne limit 10 000 eur, miesto dodania sa mení z osobitného miesta na základné miesto dodania tovaru alebo teleslužby (§ 16a/2).
- 25) Z oslobodenia od dane sa vypúšťa dovoz zásielok s hodnotou nepresahujúcou sumu 22 eur; cieľom je zrovnoprávnenie dodávateľov z EÚ a tretích krajín (§ 48/2/b).
- 26) Oslobodený od dane je dovoz tovaru, ktorý nie je predmetom spotrebnej dane v hodnote nepresahujúcej 150 eur, ktorý sa zdaňuje podľa osobitnej úpravy § 68c zákona, ak je colnému orgánu najneskôr pri podaní colného vyhlásenia poskytnuté identifikačné číslo pre daň s predponou IM pridelené príslušnej zdaniteľnej osobe (§ 48/10).
- 27) Podľa základných pravidiel zákona o DPH zdaniteľná osoba v prípade, ak dodáva nezdaniteľným osobám s miestom dodania v iných členských štátoch – musí sa v nich registrovať; pre zjednodušenie je však možnosť zvoliť si cez osobitnú úpravu jedno kontaktné miesto (OSS). Daňové priznanie sa podáva elektronicky v členskom štáte identifikácie a jeho vzor je uvedený vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č.2020/194. Do novely platí použitie osobitnej úpravy len pre teleslužby; novela ďalej rozširuje možnosti použiť osobitné úpravy podľa § 68a až 68c (§ 68). Na správu daní podľa osobitnej úpravy sa použije daňový poriadok, pokiaľ vykonávacie nariadenie (EÚ) 282/2011 a zákon o DPH neustanovuje inak (§ 68ac).
- 28) Prvá osobitná úprava (§ 68a) sa týka 1 prípadu (zjednodušene) – dodanie služieb dodávateľom neusadeným v EÚ s miestom dodania podľa § 16 na území EÚ pre nezdaniteľné osoby (napr. občanov). Ak si dodávateľ neusadený v EÚ zvolí za členský štát identifikácie tuzemsko oznámi DÚ Bratislava začatie tejto činnosti.

Daňový úrad tejto osobe prideli registračné číslo s predponou EÚ použiteľné len pre osobitné úpravy. Daňové priznanie sa podáva za kalendárny štvrťrok a musí okrem iného obsahovať aj výšku dane podľa jednotlivých členských štátov spotreby (§ 68a/9,10). Ak chce dodávateľ neusadený v EÚ uplatňovať osobitnú úpravu podľa novelizovaného § 68a zákona, elektronicky oznámi začatie svojej činnosti DÚ Bratislava najneskôr do 10. júna 2021 (§ 85kj/1).

- 29) Druhá osobitná úprava (§ 68b) sa týka 3 prípadov (zjednodušene) – (1) predaj tovaru na diaľku na území EÚ; (2) predaj služby osobou neusadenou v členskom štáte spotreby s miestom dodania podľa § 16 zákona na území EÚ, pričom kupujúci je nezdaniteľná osoba (napr. nepodnikajúci občan). Ďalej je to (3) tzv. určité domáce dodanie tovaru, ktorým sa rozumie dodanie tovaru na území EÚ osobou neusadenou na území EÚ, pričom kupujúci je nezdaniteľná osoba; ide o predaj prostredníctvom platformy, a preprava tovaru začína a končí v tom istom členskom štáte. Ak pre dodávateľa je členským štátom identifikácie tuzemsko oznámi DÚ Bratislava začatie tejto činnosti. Daňový úrad tejto osobe prideli registračné číslo pre osobitné úpravy. Daňové priznanie sa podáva za štvrťrok a musí okrem iného obsahovať aj výšku dane podľa jednotlivých členských štátov (§ 68b/12,13). Ak chce dodávateľ uplatňovať osobitnú úpravu podľa novelizovaného § 68b zákona, elektronicky oznámi začatie svojej činnosti DÚ Bratislava najneskôr do 10. júna 2021 (§ 85kj/2).
- 30) Tretia osobitná úprava (§ 68c) sa týka 1 prípadu – predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov v zásielke nepresahujúcej sumu 150 eur a tovar nie je predmetom spotrebnej dane. Ak pre dodávateľa je tuzemsko členským štátom identifikácie oznámi to daňovému úradu, aby získal povolenie (číslo s predponou IM); podobne postupuje sprostredkovateľ (získa číslo s predponou IN). Pri predaji tovaru na diaľku podľa tejto osobitnej úpravy vzniká daňová povinnosť dňom prijatia platby (§ 68c/19). Daňové priznanie sa podáva za kalendárny mesiac a musí okrem iného obsahovať aj výšku dane podľa jednotlivých členských štátov spotreby (§ 68c/20,21). Ak chce dodávateľ uplatňovať osobitnú úpravu podľa novelizovaného § 68c zákona, elektronicky oznámi začatie svojej činnosti DÚ Bratislava najneskôr do 10. júna 2021 (§ 85kj/3,4,5).
- 31) Ak sa na tovar, ktorý nie je predmetom spotrebnej dane dovážaný do tuzemska v zásielke nepresahujúcej sumu 150 eur (tovar nízkej hodnoty), neuplatní osobitná úprava podľa § 68c zákona, a odoslanie alebo preprava skončí v tuzemsku – colný úrad na základe žiadosti vydá povolenie dovážajúcej osobe (napr. pošta alebo dopravca), zjednodušene povedané - povolenie na zdanenie tovaru podaním colného vyhlásenia (§ 68cb). Povinnosť vybrať daň od konečného zákazníka (podať hlásenie) a odvieť daň na mesačnej báze colnému úradu má dovážajúca osoba vlastniaca povolenie.
- 32) Zdaniteľná osoba technicky prevádzkujúca elektronickú platformu je povinná uchovávať záznamy o dodaniach tovaru alebo služby prostredníctvom elektronickej platformy a na požiadanie tieto záznamy sprístupniť daňovému úradu (§ 70/9).
- 33) Platiteľ je povinný vyhotoviť faktúru pri predaji tovaru na diaľku na území Európskej únie s miestom dodania v tuzemsku okrem predaja tovaru na diaľku, pri ktorom dodávateľ uplatňuje osobitnú úpravu podľa § 68b zákona (§ 72/1/d).